
روحانی همراه
در عتبات عالیات
حجت الاسلام مهدی رجائی خراسانی

بسم الله الرحمن الرحیم

روحانی همراه در عتبات عالیات

نویسنده:

مهدی رجائی پور

ناشر چاپی:

کتابدار توس

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

روحانی همراه در عتبات عالیات

مشخصات کتاب

سرشناسه:رجائی پور، مهدی، ۱۳۶۴ -

عنوان و نام پدیدآور:روحانی همراه در عتبات عالیات : معرفی اماکن، شخصیت ها، آداب و اعمال مکان های زیارتی، زیارات، نمازها، اشعار و ذکر توسل/مهدی رجائی پور(رجائی خراسانی).

مشخصات نشر:مشهد : کتابدار توس؛ ابومسلم، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری:۱۳۴ص.

شابک:۹۷۸-۶۰۰-۶۷۰-۹۵۶-۷؛ ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۹۷-۴-۹

وضعیت فهرست نویسی:فیپا

عنوان دیگر:معرفی اماکن، شخصیت ها، آداب و اعمال مکان های زیارتی، زیارات، نمازها، اشعار و ذکر توسل.

موضوع:زیارتگاه های اسلامی -- عراق -- راهنما ها

موضوع:زیارتگاه های اسلامی — عراق

موضوع:زیارتنامه ها

موضوع:دعاها

موضوع:زیارت و زائران -- آداب و رسوم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۹ر ۳۴ر / BP۲۶۳

رده بندی دیویی:۲۹۷/۷۶۴

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۴۰۱۳۶

ص: ۱

اشاره

بسم اللّه الرّحمن الرّحیم

معرفی اماکن، شخصیت ها، آداب و اعمال مکان های زیارتی، زیارات، نمازها، اشعار و ذکر توسل

حجه الاسلام مهدی رجائی پور (رجائی خراسانی)

مؤلف: حجه الاسلام مهدی رجائی پور (رجائی خراسانی)

نوبت چاپ: اول،آذرماه ۱۳۹۳

ناشر: کتابدار توس۷-۵۶-۶۳۱۴-۶۰۰-۹۷۸

ناشر: ابومسلم۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۹۷-۴-۹

تیراژ: ۱۰۰۰

چاپخانه: کامیاب

خیابان دانشگاه، بازار کتاب پ۹

۰۵۱۳۸۴۰۴۲۹۲

فهرست

مقدمه

الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِی جَعَلَنا مِنَ الْمُتَمَسِّکِینَ بِوِلایَهِ أَمِیرِ الْمُؤْمِنِینَ وَ الأَئِمَّهِ

عَلَیهِمُ السَّلام

یکی از الطاف الهی نسبت به بشریت اینست که افرادی مافوق انسان را بین آنها قرار داده تا طبق تفسیر(۱) «وَ عَلاماتٍ وَ بِالنَّجْمِ هُمْ یَهْتَدُونَ»(۲) چراغ راه و مشعل هدایت خلق باشند. همان ها که «أَئِمَّه الْهُدَی وَ مَصَابِیح الدُّجَی»(۳) هستند و تمسک به ایشان موجب سعادت انسان ها خواهد بود و مشاهد مشرفه آنان ملجأ و پناه درماندگان و خانه امید ناامیدان است.

توفیق زیارت عتبات عالیاتِ نجف، کربلا، کاظمین و سامرا یکی از موهبت های خداوندی است که باید بر آن همیشه شکرگزار پروردگار عالم بود و حقیر به شکرانه ۱۵ مرتبه سفر به اعتاب مقدسه که خداوند نصیبم گردانید تصمیم به نگارش کتابی مختصر و در عین حال جامع، برای راهنمایی زائران، مدیران و مخصوصاً روحانیان محترم کاروان ها گرفتم.

در نگارش پیش رو سعی بر آن بوده که تمام مکان هایی که کاروانهای زیارتی در آن حضور پیدا می کنند، معرفی اجمالی شده و کرامات و

۱- « قال: سمعت أبا عبد الله (علیه السلام) یقول: وَ عَلاماتٍ وَ بِالنَّجْمِ هُمْ یَهْتَدُونَ، قال: «النجم: رسول الله (صلی الله علیه و آله)، و العلامات: الأئمه (علیهم السلام)؛ البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص: ۴۰۸

۲- نحل آیه ۱۶

۳- زیارت جامعه کبیره

معجزات و زیارات مختصر مربوط به آن اماکن به همراه اشعار کوتاهی جهت ذکر توسل مهیا گردد.

متن کتاب حاضر که حدوداً از سال ۱۳۸۹ آغاز گردید، در سفرهای مختلفِ حقیر و برخی دوستان بزرگوارم مورد نقد و ویرایش قرار گرفته و از آن جایی که هیچ کار بشری کامل و بی عیب نیست، مسلماً این نوشتار نیز از این قاعده مستثنی نخواهد بود، بنابراین از خوانندگان محترم تقاضا دارم حقیر را از راهنمایی های خویش محروم نفرمایند.

اینک که در سالروز عید الله الاکبر، عید ولایت و امامت، عید سعید غدیر، بازنگری و ویرایش این متن به پایان رسیده است، این حسن تقارن را به فال نیک گرفته و این هدیه ناچیز را به ساحت مقدس مولی الکونین اباالحسنین امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام تقدیم می دارم. باشد که ان شاالله مورد عنایت حضرت حق و اهلبیت عصمت و طهارت علیهم السلام قرار گیرد.

در پایان بر خود لازم می دانم از تمام اساتید و بزرگوارانی که در مسیر تحصیل و تبلیغ و تدریس، حقیر را یاری کرده اند، به خصوص والدین عزیز و همسر گرامی ام تشکر و قدردانی نمایم.

مهدی رجائی پور (رجائی خراسانی) حوزه علمیه مشهد مقدس

Rajaeepoor@yahoo.com

توصیه هایی قبل از سفر به زائرین عزیز

چکیده

- رضایت گرفتن از دیگران (صله رحم عمر را طولانی می کند)
- صدقه دادن قبل از سفر (فرد یهودی و پیامبر)
- وصیت کردن (نماز و روزه قضا، رد مظالم، کفارات، حق الناس و...)
- تعیین مرجع تقلید
- سفر با پول حلال (خمس و زکات) ، بدهکاری به دیگران
- رعایت آداب سفر

گرچه مقصد و مقصود اصلی ما زیارت عتبات عالیات است اما این سفر بهانه ای برای چند امر دیگر است:

۱- رضایت گرفتن از دیگران

اگر با کسی کدورتی دارید به بهانه خداحافظی و این که می خواهم نائب الزیارهٔ شما باشم با او تماس بگیرید یا به دیدنش بروید و از او طلب رضایت کنید.

حتی اگر حق با شماست، شما ببخشید تا خداوند هم شما را ببخشد، مرحوم سید بحرانی می فرمود: «اگر از کسی حقی به گردن شماست، ببینید اگر محب علی (علیه السلام) است او را به علی (علیه السلام) ببخشید». با این کار

صله رحم کنید که بر عمر شما افزوده می شود و روزی شما را زیادتر می کند.

فردی در سفر حج به محضر حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) مشرف شد، حضرت به او فرمودند: بخاطر صله رحمی که کردی و با عمه ات که با او قهر بودی خداحافظی کردی خداوند بیست سال به عمرت افزود ولی برادرت چون این کار را نکرد در همین سفر از دنیا خواهد رفت.(۱)

پیامبر اکرم (ص) فرمودند: «قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ ع صِلَةُ الْأَرْحَامِ تُزَكِّي الْأَعْمَالَ وَ تَدْفَعُ الْبَلْوَى وَ تُنْمِي الْأَمْوَالَ وَ تُنْسِئُ لَهُ فِي عُمُرِهِ وَ تُوَسِّعُ فِي رِزْقِهِ وَ تُحَبِّبُ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَ لْيَصِلْ رَحِمَهُ»(۲).

ترجمه: امام باقر (علیه السلام) فرمودند: صله رحم اعمال را پاکیزه می کند و بلاها را دور می نماید و باعث رشد اموال می شود و روزی را وسعت می دهد و موجب محبت در بین خانواده می شود، پس تقوای الهی پیشه کن و صله رحم انجام بده.

۲- صدقه دادن قبل از سفر

یکی از مستحبات قبل از سفر پرداخت صدقه است. توصیه شده صدقه را به فقرای نزدیکان خود بدهید و اگر در اقوام خود فقیر نداشتید به دیگران بپردازید.

۱- بر گرفته از کتاب پند تاریخ

۲- وسائل الشیعه، ج ۲۱، ص: ۵۳۵

اصحاب در خدمت پیغمبر (ص) می رفتند شخصی یهودی به ایشان رسید و به حضرت گفت: سام علیك به معنای مرگ بر تو، حضرت به اصحاب فرمودند بخاطر این کار مرگ او امروز خواهد رسید، هنگام غروب این مرد یهودی با پشته ای از خار دوباره با پیغمبر (ص) روبرو شد. اصحاب از زنده بودنش تعجب کردند. حضرت از مرد یهودی پرسیدند امروز چه کردی: گفت ۲ نان داشتم یکی از آن ها را خودم خوردم و یکی را صدقه دادم، حضرت فرمودند باری که به دوش داری باز کن، ناگهان ماری بزرگ از میان خارها بیرون پرید، حضرت فرمودند: این مار مأمور کشتن تو بود اما به خاطر صدقه ای که دادی این بلا از تو دفع شد.

۳- وصیت کردن

برخی فکر می کنند وصیت کردن مربوط به هنگام بیماری است اما این طور نیست بلکه بر هر مکلف و مسلمانی لازم است وصیت نامه داشته باشد.

بعضی می گویند: ما که پول و ثروتی نداریم چه وصیت کنیم، باید در جواب گفت وصیت فقط مربوط به امور مالی نیست اگر انسان نماز و روزه ای قرض دارد، اگر به کسی بدهکار است، اگر کفاره یا رد مظالمی بر گردنش آمده باید نسبت به آن ها وصیت کند و این وصیت نامه را در دسترس خانواده اش قرار دهد.

۴- تعیین مرجع تقلید

در اولین مسأله از رساله همه مراجع معظم تقلید این مسأله ذکر شده: «عقیده مسلمان به اصول دین باید از روی دلیل باشد ولی در احکام دین بایـد یا مجتهـد باشـد که بتوانـد احکام را از روی دلیل بـدست آورد، یا از مجتهـد تقلید کند یعنی به دستور او رفتار نماید یا از راه احتیاط طوری به وظیفه خود عمل نماید که یقین کند تکلیف خود را انجام داده است».(۱)

۵- سفر با پول حلال

چون در این کتاب بنابر اختصار است لذا به دنبال اثبات وجوب خمس نیستیم و فقط به یک روایت اشاره می کنیم :

« ... لَا یَحِلُّ لِأَحَدٍ أَنْ یَشْتَرِیَ مِنَ الْخُمُسِ شَیْئاً حَتَّی یَصِلَ إِلَیْنَا حَقُّنَا».(۲)

اما باقر (علیه السلام) فرمودند: جایز نیست برای کسی چیزی از مال غیرمخمس بخرد مگر این که حق ما را به ما برساند. مراجع معظم تقلید هم بر مبنای همین آیات و روایات این طور فتوی می دهند:

«تا خمس مال را ندهد نمی تواند در آن مال تصرف کند اگر چه قصد دادن خمس را داشته باشد» (۳).

۱- توضیح المسائل، امام خمینی (ره) مساله ۱

۲- الکافی، ج ۱، ص: ۵۴۵

۳- توضیح المسائل، امام خمینی (ره) مساله ۱۷۹۰

۶- رعایت آداب سفر

یکی از مواردی که موجب لـذت بخش شـدن سـفر خواهد شد، داشـتن همسـفرانی و خوش اخلاق و همراه است. اسـلام عزیز توصـیه فراوان به خوش خلقی با همسـفران نموده و در همین راسـتا توصیه هایی را به مسلمانان داشته است. برای نمونه حدیثی را از زبان مبارک امام صادق (علیه السلام) تقدیم می کنیم(۱):

«وَ أَمَّا مُرُوءَهُ السَّفَرِ فَبَـذْلُ الزَّادِ وَ الْمِزَاحُ فِی غَیْرِ مَـا یُسْـخِطُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ- وَ قِلَّهُ الْخِلَافِ عَلَی مَنْ صَـحِبَکَ وَ تَرْکُ الرِّوَایَهِ عَلَیْهِمْ إِذَا أَنْتَ فَارَقْتَهُمْ» (۲)

مروت در سفر به چند امر است:

اول اینکه همسفرانت را در آن چه داری شریک کرده و از توشه ات به آنان نیز بدهی

دوم مزاح و شوخی کردن البته به صورتی که موجب خشم و نـاراحتی خداونـد نشود [از به کـار بردن الفاظ نامناسب، تحقیر و توهین به مؤمنین، و تمسخر نمودن ایشان پرهیز کند]

سوم اینست که با همراهانت تا می توانی مخالفت نکنی [به این معنا که آسان گیر باشد و تمایلات ایشان را بر خود مقدم کند]

۱- مرحوم شـیخ عبـاس قمی در مفاتیـح الجنان ۲۷ مـورد را به عنوان آداب زیـارت اشـاره فرموده که زائرین محـترم می تواننـد مراجعه کنند. ص ۵۰۵ انتشارات فیض

۲- وسائل الشیعه، ج ۱۱، ص: ۴۳۶

چهارم این که وقتی سـفر تمام شـد و از ایشان جـدا شدی پشت سـر آنها حرفی نزنی [برخی اخلاقیات و رفتارهای ایشان را که ناپسند می انگاشتی به دیگران منتقل نکنی].

فضائل امیر المومنین (علیه السلام)

چکیده

- هر قدم در زیارت امیرالمؤمنین (علیه السلام) ثواب یک حج و عمره مقبول دارد.
- قدمی که در زیارت حضرت غبار آلود شود به جهنم نمی رود.
- یک شب ماندن در نجف نزد امیرالمؤمنین برابر با هفتصد سال عبادت ثواب دارد.
- پیامبر(ص): من ضمانت می کنم زائر علی(علیه السلام) را از وحشت روز قیامت نجات دهم.
- ملائکه خود را در مجلس علی (علیه السلام) معطر می کنند.
- ولایت علی (علیه السلام) جواز عبور از پل صراط است.
- اولین سوال از بندگان در مورد محبت اهل بیت (علیه السلام) است.
- پیامبر(ص): مَثل علی (علیه السلام)، مَثل سوره توحید است.
- ورود به بهشت بی ولایت ممنوع است.
- خدا بیش از همه مردمان علی(علیه السلام) را دوست دارد.
- افتخارات علی(علیه السلام):همسری زهرا(س)، رشادت در جنگ احد و خندق.
- علی (علیه السلام) نزد غیر مسلمانان

الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِی جَعَلَنا مِنَ الْمُتَمَسِّکِینَ بِوِلایَهِ أَمِیرِ الْمُؤْمِنِینَ وَ الأَئِمَّهِ

علیهم السلام

هر دل که شکست ره به جایی دارد با آن که بود قبله ما کعبه ولی هر اهل دلی قبله نمایی دارد ایوان نجف عجب صفایی دارد

«عَن عَلِیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ: «قَالَ الْحُسَیْنُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَیْهِ یَا أَبَتَاهْ مَا لِمَنْ زَارَنَا قَال مَنْ زَارَنِی حَیّاً وَ مَیِّتاً وَ مَنْ زَارَ أَبَاکَ حَیّاً وَ مَیِّتاً وَ مَنْ زَارَکَ حَیّاً وَ مَیِّتاً وَ مَنْ زَارَ أَخَاکَ حَیّاً وَ مَیِّتاً کَانَ حَقِیقٌ عَلَیَّ أَنْ أَزُورَهُ یَوْمَ الْقِیَامَهِ وَ أُخَلِّصَهُ مِنْ ذُنُوبِهِ وَ أُدْخِلَهُ الْجَنَّه»(۱)

امام حسین (علیه السلام) به پیامبر(ص) عرضه داشتند ثواب کسی که ما را زیارت کند چیست؟ پیامبر (ص) فرمودند: هرکس مرا چه در حیات و چه پس مرگم زیارت کند یا پدرت [علی (علیه السلام)] را چه در حیات و چه پس مرگش زیارت کند، و یا اگر تو را چه در حیات و چه پس مرگت زیارت کند، و یا اگر برادرت [حسن (علیه السلام)] را چه در حیات و چه پس مرگش زیارت کند، بر من لازم است که او را روز قیامت زیارت کنم و او را از گناهانش خلاص کرده و به بهشت داخلش کنم.

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: هرکس جدّم امیرالمؤمنین را زیارت کند خداوند در برابر هر قدمی که در این راه بر می دارد برای او حجی مقبول و عمره ای پسندیده می نویسد، به خدا قسم قدمی که در زیارت امیر المومنین

۱- ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۸۳

(علیه السلام) غبار آلود شود خداوند آن را به آتش جهنم نمی چشاند چه پیاده باشد و چه سواره.

حضرت صادق (علیه السلام) در حدیث دیگری می فرمایند: یک شب ماندن در نجف نزد امیرالمؤمنین برابر با هفتصد سال عبادت ثواب دارد.

رسول خدا (ص) فرمودند: جمع نمی شوند جماعتی که ذکر فضایل علی بن ابی طالب (علیه السلام) کنند مگر آن که ملائک نازل می شوند و اطراف آن جماعت را می گیرند تا آن که آن ها متفرق شوند. آن گاه که به آسمان عروج می کنند ملائکه آسمان می گویند: از شما بویی استشمام می کنیم که بهترین بوهای خوش است. می گویند: ما نزد کسانی نشستیم که ذکر محمد (ص) و اهل بیت او (علیهم السلام) می کردند و ما از بوی آن ها معطر شدیم. ملائکه آسمان می گویند: ما را هم به آن جا ببرید تا ما هم با آن ها بنشینیم [و خود را معطر کنیم]، می گویند مجلس تمام شد و مردم رفتند، می گویند ما را ببرید تا از آن مکان معطر شویم(۱).

عزیزان وقتی مجلس امیرالمؤمنین (علیه السلام) چنین باشد زیارت خود آن حضرت چه ثوابی دارد؟ بشناسیم به زیارت چه مقام و شخصیتی می رویم هر چه معرفت انسان بیشتر باشد ثواب او هم بیشتر می شود.

۱- کبریت احمر، ص ۱۲۰

ولایت جواز عبور از پل صراط است.

امیرالمؤمنین (علیه السلام) آن آقایی است که پیغمبر اکرم (ص) فرمود:

«اذا کانَ یَومُ القِیامه و نُصِبَ الصِّراطُ عَلی شَفیرِ جَهَنَّمَ لَم یَجُز عَلَیهِ اِلّا مَن مَعَه کِتابُ وِلایَه عَلِیِّ بنِ اَبی طالِب (علیه السلام)».(۱)

وقتی که روز قیامت شود، پل صـراط را بر لبه جهنم بنا می کننـد، هیـچ کس از روی آن عبور نمی کنـد مگر این که ولایت و محبت امیر المومنین علی (علیه السلام) را به دل داشته باشد.

ملاـک و معیـار علی (علیه السـلام) است اگر حب و ولایت علی و اولاد علی (علیه السـلام) بود بقیه اعمالت را هم می پـذیرند وگرنه ذره ای از آن پذیرفته نمی شود.

۱- بحار الانوار، ج ۸، ص ۶۷

اولین سوال از بندگان در مورد محبت اهلبیت (علیه السلام) است.

پیغمبر (ص) فرمودند:

«اَوّلُ ما یُسألُ عَنه العَبدَ حُبُّنا اَهلَ البَیتِ (علیه السلام)».(۱)

اولین چیزی که از انسان سوال می شود حب ما اهل بیت (علیه السلام) است.

نماز بی ولایت حقه بازی ست بنای مسجدش بتخانه سازی است

چرا سنی نمی خواهد بفهمد وضوی بی ولایت آب بازی است

مَثل علی(علیه السلام) بین مردم مَثل سوره توحید بین سور قرآن

وجود نازنین پیغمبر (ص) فرمودند: یا علی (علیه السلام)! مثل تو در میان مردم مثل سوره ی توحید است در میان سوره های قرآن. همان طورکه اگر کسی یک مرتبه سوره ی مبارکه ی توحید را بخواند یک سوم قرآن را ختم کرده و اگر دوبار بخواند دو سوم قرآن را خوانده و اگر سه مرتبه بخواند بمنزله ی این است که یک ختم قرآن انجام داده است، یا علی هر کس در قلبش تو را دوست داشته باشد، خداوند یک سوم ثواب عبادت بندگان را به او می دهد و هر کس با قلبش تو را دوست داشته باشد و با زبانش تو را یاری کند خداوند دو سوم ثواب عبادت بندگان را به او می دهد و هر کس علاوه

۱- بحار الانوار، ج ۷،ص ۲۶۷

بر این ها با اعضا و ارکان بدنش از تو دفاع کند خداوند به اندازه ثواب عبادت تمام بندگان را به او ثواب می دهد.(۱)

ورود به بهشت بی ولایت ممنوع

علی (علیه السلام) آن شخصیتی است که پیغمبر (ص) فرمود: ای علی اگر بنده ای به اندازه ای که نوح در میان قوم خود بود خداوند را عبادت کند و به اندازه کوه احد طلا داشته باشد و همه آن ها را در راه خدا انفاق کند و آن قدر عمر کند که بتواند هزار حج پیاده انجام دهد سپس در بین صفا و مروه مظلومانه کشته شود امّا ولایت و محبت تو را ای علی (علیه السلام) نداشته باشد «لَم یَشُم رائحه الجَنَّه وَ لَم یَدخُلها» بوی بهشت را استشمام نمی کند و داخل آن نمی شود.(۲)

خدا بیش از همه مردمان علی(علیه السلام) را دوست دارد

امیرالمؤمنین (علیه السلام) شخصیتی است که عباس عموی پیغمبر (ص) می گوید: در محضر پیامبر نشسته بودم، دیدم علی (علیه السلام) که وارد شد چهره رسول الله (ص) بشّاش شد، عرض کردم: «أتحب هذا یا رسول الله» آیا

۱- عَنْ أَبِی عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص لِأَمِیرِ الْمُؤْمِنِینَ ع مَثَلُکَ مَثَلُ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَإِنَّهُ مَنْ قَرَأَهَا مَرَّةً فَکَأَنَّمَا قَرَأَ ثُلُثَ الْقُرْآنِ وَ مَنْ قَرَأَهَا مَرَّتَیْنِ فَکَأَنَّمَا قَرَأَ ثُلُثَیِ الْقُرْآنِ وَ مَنْ قَرَأَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَکَأَنَّمَا قَرَأَ الْقُرْآنَ وَ کَذَلِکَ مَنْ أَحَبَّکَ بِقَلْبِهِ کَانَ لَهُ مِثْلُ ثُلُثِ ثَوَابِ أَعْمَالِ الْعِبَادِ وَ مَنْ أَحَبَّکَ بِقَلْبِهِ وَ نَصَرَکَ بِلِسَانِهِ کَانَ لَهُ مِثْلُ ثُلُثَیْ أَعْمَالِ الْعِبَادِ وَ مَنْ أَحَبَّکَ بِقَلْبِهِ وَ نَصَرَکَ بِلِسَانِهِ وَ یَدِهِ کَانَ مِثْلَ ثَوَابِ أَعْمَالِ الْعِبَاد (کتاب محاسن، ج۱، ص۱۵۳)

۲- برگزیده الغدیر، ص ۲۰۸

شما علی را این قدر دوست دارید؟ حضرت فرمودند: «یا عَمَّ رَسولِ اللهِ وَاللهِ اَللهُ اَشَدُّ حَبّاً لَهُ مِنّی» به خدا قسم، خداوند بیش از من علی (علیه السلام) را دوست دارد.(۱)

فضائل و کرامات امیر مؤمنان (علیه السلام) آن قدر زیاد است که به قول شاعر

کتاب فضل تو را آب بحر کافی نیست

که تر کنم سر انگشت و صفحه بشمارم

افتخارات علی(علیه السلام): به همسری زهرا(س)، رشادت در جنگ احد و خندق است

افتخارات علی (علیه السلام) به همسری فاطمه زهرا (س) است، به برگشت خورشید به دعای پیغمبر برای اوست به این است که در جنگ احد پیغمبر (ص) فرمود:

«لا سیف الّا ذوالفقار و لافتی الّا علی»(۲)

به این است که در جنگ خندق فرمود:

«ضَربَه عَلیٍ یَومَ الخَندَقِ اَفضَلُ مِن عِبادَه الثَّقَلَین».(۳)

۱- کشف الغمه، ج ۱، ص ۹۴؛ کشف الیقین، ج ۱، ص ۴۲۰

۲- خصال، ج ۲، ص ۵۵۰

۳- ۰ دلائل الصدق لنهج الحق، ج ۴، ص: ۴۲۷

زائرین امیرالمؤمنین خوشا به حالتان، خداوند شما را بسیار دوست دارد. پیغمبر (ص) در روز غدیر برای شما دعا کرد و فرمود: «اَللّهمَّ والِ مَن والاه وَ عادِ مَن عاداه»(۱)

خدایا هر کسی علی (علیه السلام) را دوست دارد تو هم او را دوست بدار و دشمن علی را دشمن بدار.

پیامبر اکرم (ص) هم می فرمایند: «مَنْ أَرَادَ أَنْ یَنْظُرَ إِلَی نُوحٍ فِی عَزْمِهِ وَ إِلَی آدَمَ فِی عِلْمِهِ وَ إِلَی إِبْرَاهِیمَ فِی حِلْمِهِ وَ إِلَی مُوسَی فِی فِطْنَتِهِ وَ إِلَی عِیسَی فِی زُهْدِهِ فَلْیَنْظُرْ إِلَی عَلِیِّ بْنِ أَبِی طَالِبٍ»(۲).

هرکس می خواهد به نوح در عزمش و به آدم (علیه السلام) در علمش و به ابراهیم (علیه السلام) در حلمش و به موسی (علیه السلام) در فطانتش و به عیسی (علیه السلام) در زهدش نگاه کند، باید به علی بن ابی طالب (علیه السلام) نظر کند.

علی (علیه السلام) نزد غیر شیعیان

علی (علیه السلام) آن وجود مقدسی است که شِبلی شُمَیِّل در وصفش می گوید: علی (علیه السلام) نسخةٌ مفردةٌ، یعنی علی (علیه السلام) در دنیا بی نظیر است.

۱- من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص: ۲۲۹

۲- بحار الانوار، ج ۴۰، ص ۸۱

جرج جرداغ مسیحی می گوید: دنبال هر فضیلتی رفتم دیدم در علی (علیه السلام) هست ولی بعضی ها انصاف را رعایت نکرده اند، لذا من تصمیم گرفتم برای امام شیعیان کتاب بنویسم «صوت العدالهٔ الانسانیهٔ».

صفی الدین حلی می نویسد:

جُمِعَت فی صفاتِکَ الاضدادُ و لهذا عزَّت لکَ الاندادُ

در وجود تو اضداد یکجا جمع شده اند و به همین دلیل برای تو مانندی نمی توان پیدا کرد.

نجاشی جوانی است که علی (علیه السلام) بخاطر شرب خمر او را حد زده است. نجاشی نزد معاویه آمد، معاویه سؤال کرد چرا آمدی؟ گفت از عدالت علی (علیه السلام) به ظلم تو پناه آوردم.

یعنی حتی نزد دشمن او از علی (علیه السلام) تعریف می کند.

سوده همدانی زنی است آمد نزد معاویه، معاویه به شکایتش گوش نکرد. او هم شروع کرد این اشعار را در مقابل دشمن علی سرود:

صَلّیَ الاِلَهُ عَلَی جَسَدٍ تَضَمَّنَهُ القَبر

فَاَصبَحَ العدلُ فیهِ مَدفوناً

درود خدا بر آن بدنی که وقتی مدفون شد، عدالت هم همراهش دفن گردید.

ابن ابی الحدید سنی معتزلی در ابتدای شرح نهج البلاغه اش می نویسد: «ما اَقولُ فی رَجُلٍ اَقَرَّ اَعدائُهُ بِفَضلِهِ» من چه بگویم در وصف آن مردی که

حتی دشمنانش اقرار به فضائل او دارند بعد هم ۲۴ حدیث در باب فضائل علی (علیه السلام) می آورد.

سید اسماعیل حمیری «کیسانی» بود یعنی معتقد بود محمد حنفیه پسر امیر المومنین (علیه السلام) و امام زمان می باشد. در زمان امام صادق (علیه السلام) زندگی می کرد و شنید که حضرت به ایشان نسبت کفر داده است خدمت حضرت رسید و گفت: آیا من کافرم با این که شما را دوست دارم و کسانی که با شما دشمن هستم را دشمن می دارم. حضرت صادق (علیه السلام) فرمودند: شما حجت زمانه را قبول ندارید. بعد از حضرت کرامتی دید و شیعه شد و شعری سرود:

تجعفرت ببسم الله و الله اکبر و ایقنت ان الله یعفوا و یغفروا

شروع کردند فضایل امیرالمونین را نقل کردن، میان بازار می رفت و مردم را دور خود جمع می کرد و فضائل حضرت را نقل می کرد تا هنگام مرگ او فرارسید. وقتی سکرات مرگ سید حمیری رسید، در پیشانی او نقطه سیاهی ظاهر شد و تمام بدنش می لرزید همه می گفتند نتیجه دنبال خلفا نرفتن و دنبال علی رفتن اینست.ناگهان دیدند لبان سید چیزی را زمزمه می کند، توجه کردیم می گفت: «عمری درِ خانه شما بودم آیا این طور باید دشمن شاد شوم» که نقطه سیاه به حالت اول برگشت و سفید و سفید شد و مانند ماه شب چهارده درخشید و سید گفت مرا بنشانید.

چند خط شعر گفت و از دنیا رفت.

کذب الزاعمون ان علیا لیس ینجی محبه من هنات

یعنی کسانی که فکر می کنند حضرت آنها را تنها می گذارد، اشتباه می کنند.

چه شود که ای شه لافتی نظری به جانب ما کنی

که به کیمیای نظا ره ای مس قلب تیره طلا کنی

آشنایی با نجف و حرم حضرت امیر (علیه السلام)

چکیده

- نجف اولین محل عبادت خداست.
- پیدایش نجف (نجف دریا بوده، پناهگاه فرزند نوح).
- معجزات:(پیدا شدن قبرعلی(علیه السلام)،جمله و حرکت نادرشاه افشار).
- جسارت به حرم علی(علیه السلام):(جریان مره بن قیس،نبش قبر).
- نوح و آدم (علیه السلام) در ضریح مطهر امیرالمؤمنین (علیه السلام).
- مدفونین در حرم مطهر
- اعمال مستحبی(نماز امیرالمؤمنین، زیارت جامعه کبیره، دعای صباح، دعای عالیه المضامین، نماز زیر ناودان وارد نشده است).
- جریان محمد بن حسن شیبانی
- ذکر توسل

حاجی به حرم حال و هوایی دارد در طواف حرم مهدی زهرا گوید در شوق وصال ربنایی دارد ایوان نجف عجب صفایی دارد

نجف اولین محل عبادت خدا

نجف اولین جایی است که خداوند در آن عبادت شده است، زیرا در آنجا ملائکه بر آدم (علیه السلام) سجده کردند.(۱)

پیدایش نجف (نجف دریا بوده، پناهگاه فرزند نوح)

نجف در ابتدا کوه بلندی بود که در جریان طوفان نوح (علیه السلام) آب همه ی آن را فرا گرفت و پس از فروکش کردن آب تبدیل به سرزمین رملی شد و سپس دریاچه شد که نامش را (نی) گذاشتند و کم کم که دریاچه خشک شد گفتند (نی جفّ) یعنی دریاچه نی خشک شده و کم کم نیجف تبدیل به نجف شد. گرچه سرزمین نجف حدود ۷۰ متر از سطح آب بالاتر است و به طور طبیعی نباید آب به آن برسد اما به برکت وجود امیرالمؤمنین (علیه السلام) آب فراوانی دارد. (۲)

۱- البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص: ۱۱۰؛ البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص: ۱۱۰؛ بحار الأنوار ، ج ۱۱، ص: ۳۳۳

۲- برای مطالعه بیشتر ر.ک. قاعدان، علی اصغر، عتبات عالیات عراق، ص ۲۵-۲۶

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: نجف همان کوهی بود که فرزند نوح (علیه السلام) به آن پناهنده شد وغرق شد.(۱)

معجزات علی(علیه السلام) در حرم مطهر

در این سرزمین معجزات فراوانی رخ داده است مثلاً ـ اینکه تا ۱۳۵ سال پس از شهادت علی (علیه السلام) قبر حضرت مخفی بود تا این که روزی هارون الرشید برای شکار به صحرا رفت و سگ شکاری خود را دنبال آهویی فرستاد، آهو بالای تپه ای رفت، هر چه تیر می زدند به زمین می افتاد و سگ هم دیگر جلو نرفت، هارون تعجب کرد به دنبال پیرمردی از اهالی محل فرستاد، پیرمرد بعد از اینکه از هارون امان گرفت گفت: پدرم می گفت: ما قبر علی (علیه السلام) را در این جا زیارت می کردیم، سپس هارون الرشید دستور داد در این جا بقعه و بارگاهی بنا کنند، آلان هم در قسمت بالاسر حضرت روی دیوار تصویری وجود دارد که اشاره به همین جریان تاریخی دارد.

همین طور که هارون برای اینکه خود را منتسب به اهل بیت (علیه السلام) کند بقعه و بارگاهی ساخت. بسیاری از پادشاهان بعد از او هم هر کدام که مسلط بر نجف می شدند کارهایی انجام می دادند.

همچنین صاحب منتخب التواریخ از کتاب انوار العلویه نقل می کند:

۱- «قَالَ هُوَ الْجَبَلُ الَّذِی اعْتَصَمَ بِهِ ابْنُ جَدِّی نُوحٍ ع فَقَالَ سَآوِی إِلی جَبَلٍ یَعْصِمُنِی مِنَ الْماء» کامل الزیارات، ص ۳۵

وقتی نـادر شـاه خواست داخـل صـحن مقـدس حضـرت امیر علیه السـلام بشود جرأت نکرد، امر کرد زنجیر طلایی به گردنش بیندازند و او را مثل سگ بکشند و او را به درب صحن مقدس ببرند. کسی جرأت نکرد اقدام به این عمل کند، ناگهان دیدند شخصی از بیابان آمد و زنجیر طلا را به گردن نادر انداخت و او را به درب صحن مقدس کشید. نادر شاه مشرف شد و زیارت کرد و برگشت، بعد هرچقدر تجسس کردند که آن شخص را بیابند نیافتند(۱).

همچنین وقتی نادر شاه گنبـد حرم حضـرت امیر (علیه السـلام) را تـذهیب نمود از وی پرسـیدند که بالای قبه مقـدسه چه نقش کنیم؟ نـادر فوراً گفت: «یَدُاللهِ فَوقَ اَیـدِیهِم». فردای آن روز وقتی وزیر نـادر میرزا مهـدی خان خبر دار شـد، گفت: نادر سواد نـدارد و این کلام به دلش الهام شـده است اگر قبول نداریـد بروید مجدداً از او سؤال کنید، لذا آمدند و پرسـیدند که در فوق قبه مقدسه چه فرمودید نقش کنیم؟ گفت همان سخنی که دیروز گفتم.(۲)

همچنین نادرشاه افشار به واسطه نذری که کرده بود فرمان داد گنبد و گلدسته و ایوان حضرت امیرالمومنین (علیه السلام) را به هزینه او به خشت طلاء زرنگـار کننـد و بعـد خـودش بـا تشـریفات سـلطنتی به طرف نجف اشـرف برای بازدیـد و زیـارت آن حضـرت مشـرف شد، زمانی که به درب دروازه نجف رسید برخی از اهل تسنن گفتند: شیعیان علی (علیه السلام) عقیده دارند که شراب و سگ در شهر نجف اشرف وارد نمی شود، نادر شاه

۱- منتخب التواریخ، ص ۱۱۹

۲- منتخب التواریخ، ص۱۱۹

گفت: باید آزمایش کنم . فرمان داد شیشه شرابی حاضر کنند و سگی به زنجیر طلا ببندند و چون حرکت کردند هرچه کردند سگ به طرف نجف نرفت. در آخر سگ زنجیر طلا را پاره نمود و به بیابان فرار کرد. وقتی شیشه شراب را بررسی کردند دیدند شراب مبدل به سرکه شده است. ندیم نادرشاه چون دید شراب تبدیل به سرکه شده بالبداهه این شعر را سرود:

در خاک نجف«ندیم»آسوده بخواب

اندیشه مکن ز پرسش روز حساب

جایی که بدل به سرکه گردد می ناب

بی شک که شود گنه مبدل به ثواب

جسارت به حرم علی(علیه السلام):

(جریان مرهٔ بن قیس، نبش قبر)

در مقابل افرادی هم بوده اندکه قصد جسارت داشته اند ولی به قول معروف: هر که با آل علی در افتاد ورافتاد. برای نمونه:

۱- در دارالسلام از عالم جلیل القر سید نصر الله حادری نقل شده است که:

«مره بن قیس» فردی کافر بود و مال و خدم و حشم فراوانی داشت. یک روز که صحبت از پدران و اجدادش شد، گفتند تمام آنها را علی بن ابی طالب (علیه السلام) در جنگ ها کشته است. سؤال کرد قبر او کجاست؟ گفتند در نجف اشرف.با دو هزار سواره و چند هزار پیاده به نجف حمله کرد و شش روز با مردم نجف جنگید و وارد روضه مطهر

حضـرت شـد. گفت یـا علی (علیه السـلام) تو اجـداد و پـدران مرا کشـته ای، همین که خواست نبش قبر کنـد دو انگشت شبیه ذوالفقار علی (علیه السـلام) از ضـریح بیرون آمـد و به کمر آن ملعون خورد و او را به درک واصل کرد. بـدنش تبـدیل به دو قطعه سـنگ سـیاه شـد که تا قرن دهم هجری وجود داشت. هیچ حیوانی از آن عبور نمی کرد مگر اینکه بر آن قطعه سـنگ ها بول می کرد. بعـدها دشـمنان ولاـیت از فرط رسوایی آن را به سـرقت بردنـد. الآن همان قسـمت از ضـریح که دسـتان مبارک حضـرت از آن بیرون آمده به نام «موضع الاصـبعین» در محراب کوچکی داخل ضـریح وجود دارد که از قسـمت بالا سـر قابل مشاهده است.(۱)

شاهی که به قدرت دو انگشت چون مرّه قیس کافری کشت

۲- همچنین فردی بنـام سـادن که در زمان امام صادق(علیه السـلام) زنـدگی می کرد می گویـد: در خواب دیـدم که حضـرت فرمودند: صندوق روی قبر مرا بردار و روی قبر فلانی بگذرد چون او کافر و مستحق عذاب و عقاب است. (در قدیم مثل امروز ضریح و حرم وجود نداشته است و فقط صندوقی به عنوان علامت بوده است) بعد از مدتی دشمنان ولایت وارد نجف شدند و به قصد جسارت به حضـرت، اشـتباهاً به سـراغ قبر آن کافر رفتند و او را از قبر بیرون کشیدند و جسدش را آتش زدند. اما بدن مطهر حضرت سالم ماند.(۲)

۱- منتخب التواریخ، ص ۱۱۹

۲- درسنامه عراق و سوریه، ص ۴۳

نوح و آدم (علیه السلام) در ضریح مطهر امیرالمؤمنین (علیه السلام)

همـان طور که در زیارتنـامه حضـرت می خوانیم «اَلسَّلامُ عَلَیکَ وَ عَلی ضَـجیعَیکَ آدمَ وَ نوح» در این جا غیر از حضـرت علی (علیه السـلام)، حضرت نوح(علیه السلام) و حضرت آدم (علیه السلام) هم مدفون هستند. گرچه حضرت آدم (علیه السلام) در سرزمین مکه بود و همان جا از دنیا رفت اما در جریان طوفان نوح (علیه السـلام) وقتی کشتی حضـرت کنار کعبه معظمه رسـید آب فروکش کرد و به فرمـان خداونـد حضـرت نوح (علیه السـلام)، بقایـای بـدن حضـرت آدم (علیه السـلام) را همراه خود به نجف آورد و در همین جا دفن کرد و قبری هم برای مولای متقیان علی (علیه السلام) در همین جا فراهم کرد که حضرت علی (علیه السـلام) در وصـیت خود به فرزنـدشان امـام حسن (علیه السـلام) فرمودنـد پس از این که مرا در تـابوت گذاشتیـد جلوی تابوت را جبرئیل و میکائیل می گیرند و شما هم انتهای آن را بلند کنید هر جا که جلوی تابوت روی زمین قرار گرفت، آن جا قـبری اسـت کـه برادرم حضـرت نـوح آن را برایم فراهم کرده است. لـذا منـاسب است زائرین عزیز در هر زیـارت ۳ تـا نماز ۲ رکعـتی، هر کـدام به قصـد زیـارت حضـرت آدم (علیه السـلام) و حضـرت نـوح (علیه السـلام) و حضـرت علی (علیه السـلام) بخوانند.

اعمال مستحبی در حرم امیرالمؤمنین(علیه السلام)

در کنار حرم مولای متقیان باید در حد توان از این سرچشمه فیض الهی بهره مند شد لذا بهتر است زمانی که به حرم حضرت مشرف می شویم اعمال زیر را انجام دهیم:

۱- هر رکعت نماز فرادی در حرم امیرالمؤمنین (علیه السلام) ثواب ۲۰۰ هزار رکعت نماز در جای دیگر را دارد.

۲- نماز امیرالمؤمنین(علیه السلام) که دو تا نماز دو رکعتی است و بعد از حمد پنجاه مرتبه سوره توحید خوانده می شود.

۳- زیارت امین الله، زیارت جامعه کبیره، دعای صباح، دعای عالیهٔ المضامین، و از همه مهمتر خواندن قرآن (توصیه می شود زائرین عزیز از این فرصت بیشتر برای خواندن قضای نمازهای واجب استفاده کنند).

ضمناً توجه داشته باشید که نمازی که برخی زیر ناودان حرم حضرت امیر (علیه السلام) می خوانند دارای سند و مدرک معتبری نیست و آن چه وارد شده در رابطه با ناودان طلای کعبه معظمه است.

توسل حیوانات به امیرالمؤمنین (علیه السلام)

سید عبدالکریم بن طاوس روایت کرده از محمد بن علی شیبانی که گفت من و پدرم و عمم حسین به نحو پنهانی در شب رفتیم به زیارت قبر امیرالمومنین(ع) و این در سال دویست و شصت و چیزی بود و من کودکی صغیر بودم چون رسیدیم نزد قبر آن حضرت دیدیم که آن قبر مطهر دورش

سنگهای سیاه گذاشته شده و بنائی ندارد پس نزدیک آن رفتیم بعضی از ما شروع کرد به خواندن قرآن و بعضی دیگر به نماز مشغول شد و بعضی مشغول به زیارت. و در این حال بودیم که ناگاه دیدیم شیری به جانب ما می آید چون نزدیک ما آمد به فاصله ی یک نیزه ما از آن محل شریف دور شدیم آن حیوان به نزدیک قبر رفت و شروع کرد به مالیدن ذراع خود بر قبر یکی از ما نزدیک او رفت و مشاهده کرد او را شیر متعرض نشد او برگشت و ما را به حال شیر خبر داد پس ترس از ما برطرف شد و همگی نزدیک او رفتیم و او را مشاهده کردیم دیدیم که در ذراع او جراحتی است و آن دست مجروح را به قبر آن حضرت می مالید پس یک ساعت با این حال بود آن گاه برفت و ما دیگر باره به حال اول خود به نماز و زیارت و قرائت قرآن برگشتیم. (۱)

عزیزان، نکند معرفت ما از حیوانات کمتر باشد. ما هم گرفتار و حاجتمندیم، با هزار امید و آرزو در خانه علی آمده ایم نکند دست خالی برگردیم.

۱- مفاتیح الجنان، بخش فضیلت زیارت امیر المومنین(ع)

توسل به امیرالمؤمنین (علیه السلام)

اشاره

چه شود به چهره زرد ما نظری برای خدا کنی

که اگر کنی همه دردها به یکی نظاره دوا کنی

علی یا علی علی یا علی

تو شه سریر ولایتی، تو مه منیر هدایتی

چه شود اگر به عنایتی، نظری برای خدا کنی

علی یا علی علی یا علی

تو به شهر علم نبی دری، تو ز انبیا همه برتری

تو غضنفری و تو صفدری، چو میان معرکه جا کنی

علی یا علی علی یا علی

تو زنی به دوش نبی قدم، فکنی بتان همه از حرم

حرم از وجود تو محترم، تو لوای دین به پا کنی

علی یا علی علی یا علی

دعای پیش از ورود به شهر نجف

اَلْحَمْدُللَّهِ الَّذی هَدانا لِهذا، وَما کُنَّا لِنَهْتَدِیَ لَوْلا اَنْ هَدانَا اللَّه، اَلْحَمْدُ للَّهِ الَّذی سَیَّرَنی فی بِلادِهِ وَحَمَلَنی عَلی دَوآبِّهِ، وَطَوی لِیَ الْبَعیدَ، وَصَرَفَ عَنِّی الْمَحْذوُرَ، وَدَفَعَ عَنِّی الْمَکْرُوهَ، حَتَّی اَقْدَمَنی حَرَمَ اَخی رَسُولِهِ، صَلَّی اللَّه عَلَیْهِ وَ الِهِ.

دعای ورود به شهر نجف

اَلحمدُ لِلّهِ اَلذی اَدخَلَنِی هَذِهُ البُقعَهِ المُبارَکَهِ اَلتِی بَارَکَ اللهُ فِیها، و اختَارَها لِوَصِّی نَبِیِّهِ، اَللّهُمَّ فَاجعَلها شاهِدَهً لِی، اَللهم لِبابِکَ وَقَفتُ، وَ بِفَنائِکَ نَزَلتُ، وَ بِحَبلِکَ اعتَصِمتُ، وَ لِرَحمَتِکَ تَعَرّضتُ، وَ بِوَلِیِّکَ صَلواتُکَ عَلیهِ تَوَسلتُ، فَاجعَلها زِیارَهً مقبولَهً وَ دُعاءً مُستَجابا.

ذکر توسل ورودی حرم امیرالمؤمنین (علیه السلام)

السلام علیک یا ابا الحسن یا امیرالمؤمنین یا علی بن ابی طالب یا حجه الله علی خلقه یا سیدنا و مولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بک الی الله و قدمناک بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله

آمدم بر درگهت با چشم گریان یا علی

تو کریم عالمی من بر تو مهمان یا علی

گرچه سر تا پا گناهم، زائر قبر تو ام

روی لطف و مرحمت از من مگردان یا علی

بوده عمری آرزوی من که در شهر نجف

آیم و بوسم ضریحت از دل و جان یا علی

هر که را دردی ست، من بیمارم از درد گناه

نیست بر دردم به جز لطف تو درمان یا علی

آمدم چون کعبه قبرت را بگیرم در بغل

با تو بندم بار دیگر عهد و پیمان یا علی

آمدم تا با تو گویم سائلم درمانده ام

باز کن بر من ز رحمت باب احسان یا علی

آمدم تا با تو گویم ای چشم خدا

یک نگه کن بر من آلوده دامان یا علی

آمدم تا با تو گویم با همه جرم و خطا

هر که هستم دوستت دارم به قرآن یا علی

آمدم تا با تو گویم یا علی دستم بگیر

پیش از آن که عمرم آید به پایان یا علی

زیارت امین الله

اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمینَ اللَّهِ فی اَرْضِهِ، وَ حُجَّته عَلی عِبادِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمیر الْمُؤْمِنینَ، اَشْهَدُ اَنَّکَ جاهَدْتَ فِی اللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَعَمِلْتَ بِکِتابِهِ، وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ نَبِیِّهِ صَلَّی اللَّه عَلَیْهِ وَآلِهِ، حَتّی دَعاکَ اللَّه اِلی جِوارِهِ، فَقَبَضَکَ اِلَیْهِ بِاخْتِیارِهِ، وَاَلْزَمَ اَعْدائَکَ الْحُجَّه مَعَ مالَکَ مِنَ الْحُجَجِ الْبالِغَه عَلی جَمیعِ خَلْقِهِ، اَللّهم فَاجْعَلْ نَفْسی مُطْمَئِنَّه بِقَدَرِکَ راضِیَه بِقَضآئِکَ، مُولَعَه بِذِکْرِکَ وَدُعآئِکَ، مُحِبَّه لِصَفْوَه اَوْلِیآئِکَ، مَحْبُوبَه فی اَرْضِکَ وَسَمآئِکَ، صابِرَه عَلی نُزُولِ بَلائِکَ، شاکِرَه لِفَواضِلِ نَعْمآئِکَ، ذاکِرَه لِسَوابِغِ آلآئِکَ، مُشْتاقَه اِلی فَرْحَه لِقآئِکَ، مُتَزَوِّدَه التَّقْوی لِیَوْمِ جَزآئِکَ، مُسْتَنَّه بِسُنَنِ اَوْلِیآئِکَ، مُفارِقَه لِأَخْلاقِ اَعْدائِکَ، مَشْغُولَه عَنِ الدُّنْیا بِحَمْدِکَ وَثَنآئِکَ، اَللّهُمَّ اِنَّ قُلُوبَ الْمُخْبِتینَ اِلَیْکَ والِهَه، وَسُبُلَ الرَّاغِبینَ اِلَیْکَ شارِعَه، وَاَعْلامَ الْقاصِدینَ اِلَیْکَ واضِحَه، وَاَفْئِدَه الْعارِفینَ مِنْکَ فازِعَه، وَاَصْواتَ الدَّاعینَ اِلَیْکَ صاعِدَه، وَاَبْوابَ الْإِجابَه لَهُمْ مُفَتَّحَه، وَدَعْوَه مَنْ ناجاکَ مُسْتَجابَه، وَتَوْبَه مَنْ اَنابَ اِلَیْکَ مَقْبُولَه، وَعَبْرَه مَنْ بَکی مِنْ خَوْفِکَ مَرْحُومَه، وَالْإِغاثَه لِمَنِ اسْتَغاثَ بِکَ مَوْجُودَه، وَالْإِعانَه لِمَنِ اسْتَعانَ بِکَ مَبْذُولَه،وَعِداتِکَ لِعِبادِکَ مُنْجَزَه، وَزَلَلَ مَنِ اسْتَقالَکَ مُقالَه، وَاَعْمالَ الْعامِلینَ لَدَیْکَ مَحْفُوظَه، وَاَرْزاقَکَ اِلَی الْخَلائِقِ مِنْ لَدُنْکَ نازِلَه، وَعَوآئِدَ الْمَزیدِ اِلَیْهِمْ واصِلَه، وَذُنُوبَ الْمُسْتَغْفِرینَ مَغْفُورَه، وَحَوآئِجَ خَلْقِکَ عِنْدَکَ مَقْضِیَّه، وَجَوآئِزَ السَّآئِلینَ عِنْدَکَ مُوَفَّرَه، وَ عَوآئِدَ الْمَزیدِ مُتَواتِرَه، وَمَوآئِدَ الْمُسْتَطْعِمینَ مُعَدَّه، وَمَناهِلَ الظِّمآءِ مُتْرَعَه،

اَللّهُمَّ فَاسْتَجِبْ دُعآئی، وَاقْبَلْ ثَنآئی، وَاجْمَعْ بَیْنی وَبَیْنَ اَوْلِیآئی، بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَفاطِمَه، وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، اِنَّکَ وَلِیُ نَعْمآئی، وَمُنْتَهی مُنایَ، وَغایَه رَجائی فی مُنْقَلَبی وَمَثْوایَ

و در کامل الزِّیارات بعد از این زیارت این فقرات نیز مسطور است

اَنْتَ اِلهی وَسَیِّدی وَمَوْلایَ، اِغْفِرْ لِأَوْلِیآئِنا، وَکُفَّ عَنّا اَعْدآئَنا، وَاشْغَلْهُمْ عَنْ اَذانا، وَاَظْهِرْ کَلِمَهَ الْحَقِّ وَاجْعَلْها الْعُلْیا، وَاَدْحِضْ کَلِمه الْباطِلِ وَاجْعَلْهَا السُّفْلی، اِنَّکَ عَلی کُلِّشَی ءٍ قَدیرٌ.

مسجد کوفه

چکیده

- پیدایش مسجد کوفه (ساختن توسط حضرت آدم، ساخت مجدد توسط لشکر اسلام)

- فضیلت مسجد (تمام بودن نماز، مصلای تمام ملائکه و پیامبران و علی(علیه السلام)، ثواب حج و عمره در رکاب پیغمبر، یک رکعت نماز فرادی برابر با هزار رکعت، نشستن در آن عبادت است، روز قیامت شفاعت می کند، مصلای امام عصر (عج)).

- معجزات علی (علیه السلام) در مسجد کوفه (باب الثعبان، بیت الطشت)

- سایر مقام ها (دکه المعراج، محل توبه آدم(علیه السلام)، محل سفینه نوح(علیه السلام)).

- حرم مسلم بن عقیل، هانی بن عروه، قبر مختار ثقفی، مرقد خدیجه بنت علی (علیه السلام)

- حکم ورود حائض، مستحاضه و فرد جنب

قال الصادق (علیه السلام): «تَتِمُّ الصَّلَاهُ فِی أَرْبَعَهِ مَوَاطِنَ فِی الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ مَسْجِدِ الرَّسُولِ (ص) وَ مَسْجِدِ الْکُوفَهِ وَ حَرَمِ الْحُسَیْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَیْهِ». (۱)

آن طور که از روایات استفاده می شود مسجد کوفه توسط حضرت آدم (علیه السلام) ساخته شد اما به مرور زمان یا در طوفان نوح (علیه السلام) تخریب شد.

در سال ۱۷ هجری وقتی لشکر اسلام به مدائن رسید، آب و هوای مدائن با طبع سربازانی که از حجاز آمده بودند سازگار نبود و سعد بن ابی وقاص، سلمان و حذیفه را به دنبال مکان مناسبی فرستاد که هر دو این جا را انتخاب کردند و به دستور وی در این جا مسجدی ساختند. برای تعیین حدود مسجد ابوهیجاء اسدی در مکانی ایستاد و به چهار طرف تیری انداخت و به این صورت محدوده آن مشخص شد.

فضیلت مسجد کوفه

همان طور که می دانید شخص مسلمان در سفر باید نمازش را شکسته بخواند مگر در چهار مکان که استثناء شده است. مراجع عظام تقلید فرموده اند: انسان مخیّر است در این مکان ها نمازش را تمام یا شکسته بخواند. آن مکان ها عبارت است از: مسجد الحرام، مسجدالنبی، مسجد کوفه و حائر حسینی (علیه السلام) که در تشخیص محدوده حائر تفاوت نظر وجود دارد.

۱- کافی ج ۴ ص ۵۸۶

و این استثنا و اختیاری که خداوند قرار داده است به خاطر عظمت و بزرگی این چهار مکان مقدس است.

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: تمام ملائکه مقرّب خدا و تمام پیامبران صالح خدا، حتی رسول گرامی اسلام(ص) در مسجد کوفه نماز خوانده اند (۱)و از همه مهمتر این که مصلّای مولای متقیان امیر مؤمنان علی (علیه السلام) است.

امیرالمؤمنین (علیه السلام) می فرماید: نماز واجب در مسجد کوفه برابر است با حجی که در رکاب رسول الله انجام گردد و نماز مستحب در آن، برابر است با عمره مفرده ای که در رکاب حضرت رسول انجام شود.(۲) در روایت است که یک رکعت نماز فرادی در مسجد کوفه برابر است با هزار رکعت نماز در جای دیگر. (از نظر ثواب) حتی نشستن بدون عبادت در این مسجد دارای ثواب است.

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: اگر مردم بدانند عبادت در مسجد کوفه چه ثوابی دارد همه برای عبادت و زیارت به آن جا می رفتند.

امام صادق(علیه السلام) فرمودند: مسجد کوفه روز قیامت کسانی را که در آن نماز خوانده اند، شفاعت می کند و شفاعتش پذیرفته می شود. در آینده مصلای فرزندم مهدی موعود (عج) می شود، در آن نماز بخوانید و حاجت بخواهید.

۱- تفسیر عیاشی، ج۲، ص۲۷۷

۲- من لا یحضره الفقیه، ص۲۳۱

معجزات علی (علیه السلام) در مسجد کوفه

حضـرت در این مسجد مردم را موعظه می کردند که در یکی از این روزها وقتی حضرت بر فراز منبر نشسته بودند ناگهان مار بزرگی در کنار منبر ظاهر شد و از پله های منبر بالا رفت تا خود را به حضـرت برساند. امام سر خم کردند و مار با امام طوری صحبت می کرد که اطرافیـان صـدای او را می شـنیدند و بعـد از این که حضـرت جوابش را دادنـد از یکی از دربهـای مسـجد خارج شـد. بعـد از منبر حضـرت فرمودنـد: این مار فرمانروای جنیان بود که در مسأله ای دچار مشـکل شـده بود و آمده بود تا جواب آن را بپرسد و من آن مسأله را به او فهماندم.(۱)

امام من آن است که بر سر منبر جواب مشکل ثعبان دهد سلیمان وار

بعـد از این واقعه آن درب را باب الثعبان (درب مار) نامیدند. اما بنی امیه برای این که این معجزه حضـرت را مخفی کننـد فیلی را برای مدتی کنار این در بستند تا این که به نام «باب الفیل» معروف شد.

در این مسـجد مقامی است بنام «دکه القضا» که محل قضاوت های علی (علیه السـلام) بوده و معجزه دیگری هم از حضرت در نزدیکی این مقام واقع شده که به بیت الطشت معروف گردید.

چند مرد جوان دختری را که خواهرشان بود به محضـر علی (علیه السـلام) آوردند و گفتند: این دختر بدون این که شوهر کند حامله شد و باید بر او حد جاری کنی. حضرت به قابله ای دستور دادند او را معاینه کند و او هم

۱- تاریخ کوفه، ص ۱۰۱

مسأله را تایید کرد. بعد حضـرت دستور دادند در پشت پرده ای، دختر را میان طشتی از لجن قرار دادند، ناگهان زالوی بزرگی از بـدن دختر خارج شـد و معلوم شد که دختر میان آب بوده زالویی وارد شـکمش شده و کم کم رشد کرده و برادران گمان کرده اند حامله است. این معجزه حضرت جان این دختر را نجات داد.

سایر مقام ها

یکی دیگر از مقامات مسجد «دکه المعراج» است که در شب معراج پیامبر اکرم (ص) وقتی به آسمان می رفتند از روی مسجد کوفه گذشـتند. جبرئیل مسـجد را به حضـرت نشان داد و حضرت از خدا خواستند که در این مسجد توقف کنند و به اذن الهی فرود آمدند و نماز خواندند و دو مرتبه به آسمان برگشتند.

طبق برخی نقل ها در مسـجد کوفه بود که توبه آدم (علیه السـلام) پـذیرفته شد و نیز گفته اند کشتی نوح (علیه السـلام) از این مسجد حرکت کرده است.

حرم مسلم بن عقیل

در حاشـیه مسـجد کوفه حرم حضرت مسلم بن عقیل اول سفیر و پسر عموی اباعبدالله الحسین (علیه السلام) است. او داماد علی (علیه السـلام) است. پیـامبر (ص) فرمودنـد: علی جان من به دو جهت عقیل را دوست دارم، یکی به خاطر خودش و دیگری به جهت آن که ابی طالب او را دوست داشت و فرزند او (مسلم) در راه محبت فرزند تو (حسین (علیه السلام)) به شهادت

می رسد که چشم های مؤمنین برای او اشک خواهد ریخت و ملائکه الهی بر او درود می فرستند.

مرقد هانی بن عروه

هـانی از اشـراف و بزرگـان کوفه و از اصـحاب پیـامبر و علی (علیه السـلام) بوده و در کوفه میزبان مسـلم بن عقیل شـد و او را مـدتی پنهان کرد و از تحویل ایشان به عبیـدالله بن زیاد امتناع کرد. سـرانجام او را در ذی حجه سال ۶۰ هجری سر بریدند و از دارالاماره کوفه به زیر انداختند و با این کار یکی از پیشگویی های علی (علیه السلام) به وقوع پیوست.(۱)

قبر مختار ثقفی

یکی از قیـام هـای پس از عاشورا توسط وی انجام گرفت و او توانست تمام کسانی که در واقعه عاشورا علیه امام حسـین (علیه السـلام) جنگیدنـد را به مجـازات برسانـد و بـا این کـار موجب شـادی اهلبیت (علیه السـلام) شود. لـذا امـام باقر (علیه السـلام) فرمودند: «لَا تَسُبُّوا الْمُخْتَارَ فَإِنَّهُ قَتَلَ قَتَلَتَنَا وَ طَلَبَ ثَأْرَنَا وَ زَوَّجَ أَرَامِلَنَا وَ قَسَّمَ فِينَا الْمَالَ عَلَى الْعُسْرَهِ(۲)» به مختار دشنام ندهید چرا که او قـاتلین مـا را کشت و خونخواه ما بود و زنانی از ما که همسـرانشان مرده بودنـد را شوهر داد و در زمان سـختی اموالی را بین ما تقسیم کرد.

۱- سفینه البحار، ج۲،ص۷۲۳

۲- بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج ۴۵، ص: ۳۵۱

مرقد خدیجه بنت علی (علیه السلام)

خدیجه دختر امیرالمؤمنین (علیه السلام) و همسر عبدالرحمان بن عقیل بود. او همراه خواهرش فاطمه در کربلا حضور داشت و از شدت عطش و دِهشَت روز عاشورا شهید شدند.(۱)

نمازحاجت در مسجد جامع کوفه

از حضرت صادق علیه السلام روایت است که کسی که دو رکعت نماز گذارد در مسجد کوفه بخواند در هر رکعت بعد حمد سوره های «ناس و فلق و اِخْلاصْ و کافِرُون و نَصر و قَدر و الْأَعْلی» و چون سلام دهد تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگوید پس بطلبد از خدا هر حاجتی که بخواهد خدا حاجتش را برآورده و دعایش را مستجاب خواهد فرمود.

دارالاماره کوفه

این کاخ قدیمی ترین ساختمان اسلامی در عراق است که در سال ۱۷ ه ق به دست سعد بن ابی وقاص و پس از ساختمان مسجد کوفه ساخته شد، دارالماره شامل سه قسمت بوده یک حصار خارجی، یک دیوار داخلی و ساختمانهای مختلف، که حصار خارجی در ضلع شمالی-جنوبی آن ۲۰/۱۶۸ متر و ضلع شرقی – غربی آن ۶۸/۱۶۹ متر است.(۲)

۱- ناسخ التواریخ، ج، ص۱۷۲

۲- آشنایی با کشور عراق و عتبات عالیات، ص ۱۵۳

این قصر محل حکومت صالحان و جباران زیادی بوده است البته خانه حضرت علی (علیه السلام) در دارالاماره نبوده و محل حکومت هم در مسجد کوفه بوده است و این بنای فعلی که به نام خانه حضرت معروف است، طراحی آن فرضی و تصوّری است و این ساختمان در زمان رژیم بعث عراق ساخته شده است.

این قصر یکی از ساختمان های عبرت انگیز روزگار است، روزی حضرت مسلم بن عقیل (علیه السلام) از بالای همین دارالاماره به زمین انداخته شد، یک روز دیگر سر مبارک امام حسین (علیه السلام) و شهدای کربلا را به این کاخ آوردند و بعد از آن سرهای متعددی به این کاخ آورده شد.

یک نمونه بسیار تکان دهنده و عبرت آموز آن، اینست:

عبدالملک مروان بعد از کشتن مصعب بن زبیر به حکومت رسیده بود. اهل عراق را به بیعت خود خواند و مردم با او بیعت کردند، سپس به کوفه رفت و آن جا را تسخیر کرده و داخل دارالاماره شد و بر تخت سلطنت تکیه داد و سر مصعب را در مقابل او نهاده بودند و در کمال فرح و شادی بود، ناگاه یکی از حاضرین به نام عبد الملک بن عمیر گفت: من قضیه عجیبی از این قصر به خاطر دارم، در همین قصر بودم که ابن زیاد به حکومت رسیده بود و سر مبارک اباعبدالله (علیه السلام) را برای او آوردند او سر مطهر حضرت را میان طشت قرار داده و به سر حضرت جسارت می کرد، بعد مختار ثقفی قیام کرد و ابن زیاد به دست ایادی مختار به درک واصل شد و مختار سر او را با چوب می زد. بعد مدتی مصعب بن زبیر به حکومت رسید و سر از بدن

مختار جدا کرد و همین کار را با او می کرد. اکنون می بینم تو سر مصعب را بریدی و میان طشت گذاشتی و چوب می زنی با خودم می گفتم کی نوبت تو خواهد رسید؟

لرزه به اندام عبدالملک افتاد و همان جا دستور داد کاخ را تخلیه کنند و آن را ویران کرد(۱). شاعری هم این منظره را به شعر درآورده:

یک سره(۲) مردی ز عرب هوشمندگفت به عبدالملک از روی پند

روی همین مسند و این جایگاه بودم و دیدم بر ابن زیاد تازه سری چون سپر آسمان بعد ز چندی سر آن خیره سر بعد که مصعب سر و سردار شد این سر مصعب به تقاضای کار

زیر همین بقعه و این بارگاه آه چه دیدم که دو چشمم مباد طلعت خورشید ز رویش نهان بود بِر مختار به روی سپر دستخوش او سر مختار شد تا چه کند با تو دگر روزگار

این جریان باید درس عبرتی باشد برای ما و مخصوصا کسانی که برای رسیدن به دنیا از هر وسیله ای استفاده می کنند، از حلال و حرام جمع می کنند، رشوه می دهند، دروغ می گویند خمس و زکات پرداخت نمی کنند، اما باید بدانند آخر دنیا این چنین است باید گذاشت و گذشت.

۱- برگرفته از تتمه المنتهی، ص ۱۲۰-۱۲۱

۲- «سره» یعنی بی عیب و راست و نیکو

دعای ورود به شهر کوفه

در مصباح الزّائر و غیره است که چون داخل کوفه شدی بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، وَفى سَبيلِ اللَّهِ، وَعَلى مِلَّهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، اللهُمَّ انْزِلْنى مُنْزَلًا مُبارَكاً وَانْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلينَ. روانه شو به سوی مسجد کوفه و در حال رفتن بگو: اللَّهُ اكْبَرُ، لا الهَ الَّا اللَّهُ، الْحَمْدُ للَّهِ، سُبْحانَ اللَّهِ.

مسجد سهله

چکیده

قال الصادق (علیه السلام): « مَا مِنْ مَکْرُوبٍ یَأْتِی مَسْجِدَ السَّهْلَهِ ... »

- آثار عبادت در مسجد سهله:(گشایش کارها، مصلّای پیامبران، سجده گاه ملائک، افزایش عمر، برآورده شدن حوائج و درجه رفیع)
- خداوند دوست دارد در این مکان عبادت شود.
- امام صادق (علیه السلام): اگر کوفه بودم همه نمازهایم را در مسجد سهله می خواندم.
- خانه ادریس،ابراهیم، خضر و حضرت صاحب الامر(عج).
- تشرف علامه بحر العلوم خدمت حضرت حجت (عج) و دستور ساخت مقام.
- بیتوته در چهل شب چهارشنبه برای تشرف خدمت امام عصر (عج).
- دعای امام صادق (علیه السلام) برای زن گرفتار در مسجد سهله
- لزوم رعایت ترتیب بین زن و مرد در نماز مقام ها.
- مسجد زید بن صوحان و صعصعه بن صوحان.
- امامزاده سید الکریم.

آثار عبادت در مسجد سهله

۱. گشایش کار

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: «ما مِن مَکروبٍ یَاتِی مَسجد سهله فَیُصَلّیُ فیهِ رَکعَتَینِ بَینَ العِشائَینِ وَیَدعُوالله عَزَّ وَ جَلَّ اِلّا فَرَّجَ اللهُ کَربَهُ» (۱)

«هیچ غمزده ای به این مسجد نمی آید و دو رکعت نماز میان نماز مغرب و عشا نمی خواند و از خداوند کمک نمی خواهد، مگر اینکه خداوند اندوهش را بر طرف می سازد.»

۲. مصلّای پیامبران

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: «وَ مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِیّاً إِلاَّ وَ قَدْ صَلَّی فِیهِ».

«خداوند هیچ پیامبری مبعوث نکرده، مگر اینکه در این مسجد نماز خوانده است.»

۳. سجدگاه ملائک

امام صادق(علیه السلام) می فرماید: روز و شبی نیست مگر اینکه ملائکه به این مسجد (سهله) می آیند و در آن عبادت می کنند.

۴. افزایش عمر

هنگامی که زید بن علی به شهادت رسید، امام صادق(علیه السلام) فرمود: اگر عمویم زید، زمانی که از کوفه خارج شد، به مسجد سهله می رفت و نماز می خواند و به خدا پناه می برد، بیست سال به عمرش اضافه می شد.

۱- وسایل الشیعه. ج ۵. ص ۲۶۶

همچنین در این باره امام سجّاد (علیه السلام)می فرماید: «مَنْ صَلَّى فِي مَسْجِدِ السَّهْلَهِ رَكْعَتَيْنِ، زَادَ اللَّهُ فِي عُمُرِهِ سَنَتَيْنِ». هر کس دو رکعت نماز در مسجد سهله بخواند، دو سال به عمرش افزوده می شود.

۵. بر آورده شدن حوائج و درجه رفیع

قَالَ الصَّادِقُ(علیه السلام): «مَنْ دَعَا اللَّهَ فِيهِ بِمَا أَحَبَّ، قَضَى لَهُ حَوَائِجَهُ، وَ رَفَعَهُ يَوْمَ الْقِيَامَهِ مَكَاناً عَلِيّاً إِلَى دَرَجَهِ إِدْرِيسَ وَ أَجَارَهُ مِنْ مَكْرُوهِ الدُّنْيَا وَ مَكَايِدِ أَعْدَائِهِ».

امام صادق(علیه السلام) فرمود: هر کس خدای را در آن بخواند، درباره هر چه خواهد، حوائج او روا گردد و به مقام بلندی در روز قیامت دست یابد و خداوند تا جایگاه ادریس خدا او را بالا برد و از ناراحتی دنیا و مکر دشمنانش در پناه پروردگار قرار گیرد.

امام صادق (علیه السلام) به یکی از اهالی کوفه فرمودند: اگر من نزدیک شما بودم تمام نمازهایم را در این مسجد می خواندم.

خانه ادریس، ابراهیم، خضر و حضرت صاحب الامر(عج)

این مسجد همان گونه که خانه حضرت ادریس (علیه السلام) و ابراهیم خلیل (علیه السلام) و خضر (علیه السلام) بوده خانه حضرت صاحب الزمان (عج) هم خواهد بود. امام صادق (علیه السلام) فرمودند: گویا می بینم حضرت صاحب الامر (علیه السلام) را که با اهل و عیالش در مسجد سهله فرود می آیند و منزل آن حضرت می شود.

و از زمانی که علامه سید محمد مهدی بحر العلوم در این مسجد به خدمت امام زمان (عج) شرفیاب شد دستور داد قبه ای در آن مکان بسازند که به مقام صاحب الزمان (عج) مشهور شد.

امام صادق(علیه السلام) در مسجد سهله

اهمیت مسجد سهله به قدری است که اهل بیت(علیهم السلام) برای رفع گرفتاری از شیعیان، به این مسجد می آمدند و دعا می کردند. بشّار مُکاری نقل می کند: «روزی برای دیدن امام صادق(علیه السلام) به منزلشان در کوفه رفتم، طبقی از خرما نزدش بود و از آن تناول می کرد. به من فرمود: بشّار نزدیک بیا و بخور. گفتم از موضوعی ناراحتم و نمی توانم چیزی بخورم. امام فرمود: به حقّ من، نزدیک بیا و بخور. امر ایشان را اجابت کردم. هنگامی که شروع به خوردن نمودم، امام به من فرمود: موضوع را بگو. گفتم سربازان حکومتی را دیدم که زنی را می زدند و او را کشان کشان به طرف زندان می بردند. او با صدای بلند فریادرس و کمک می خواست، ولی کسی به حرفش توجه نکرد. امام فرمود: چرا این برخورد را با او کردند؟ گفتم از مردم شنیدم که او بر زمین افتاده و در هنگام افتادن گفته است: «لعن الله ظالمیکِ یا فاطمه». وقتی سخنم به اینجا رسید، امام به شدّت گریست؛ به طوری که نتوانست خرما بخورد و به قدری گریه کرد که ریش مبارکش و روی سینه اش پر از اشک شد. سپس گفت: بشار! بلند شو با هم به مسجد سهله برویم و از خدا بخواهیم این زن آزاد شود. هر دو به طرف مسجد سهله حرکت کردیم، در آن جا هر کدام دو رکعت نماز

خواندیم پس از نماز امام دستها را به سوی آسمان بلند کرد و دعای مفصلی خواند و سپس به سجده رفت و پس از مدتی سر از سجده برداشت و فرمود: بلند شو، زن آزاد شد».

مسجد زید بن صوحان و صعصعه بن صوحان

در نزدیکی مسجد سهله دو مسجد کوچک است به نام «زیدبن صوحان» و «صعصعهٔ بن صوحان» که دو برادر بودند و هر دو در جنگ جمل شرکت کردند. زید در این جنگ به شهادت رسید و در بصره مدفون است. صعصعه بعد از جنگ جمل در جنگ های دیگری در رکاب امیرالمؤمنین (علیه السلام) بود و از جمله اصحاب خاص بود که در تشییع جنازه شبانه حضرت حضور داشت. این خانواده از اصحاب خاص حضرت علی (علیه السلام) بودند و افرادی شجاع و مورد اعتماد و خطیب بودند که در منابر و مجالس از خاندان عصمت و طهارت (علیهم السلام) دفاع می کردند.

عده ای در ماه رجب در مسجدصعصعه توفیق تشرف به خدمت امام زمان (علیه السلام) پیدا کرده اند.

امامزاده سید الکریم

هم چنین یکی از فرزندان امام سجاد (علیه السلام) به نام سید الکریم که از فرزندان و نسل امام سجاد (علیه السلام) است در کنار این مسجد مدفون است.

مقام صاحب الزمان (عج) در مسجد سهله

«يا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنا وَ أَهْلَنَا الضُّرُّ وَ جِئْنا بِبِضاعَهٍ مُزْجاهٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِى الْمُتَصَدِّقِينَ ».(۱)

زین العابدین سلماسی نقل می کند: «روزی در مجلس درس آیت الله سید محمد مهدی بحر العلوم حضور داشتم، محقّق کامل میرزای قمی که برای زیارت به عتبات عالیات سفر کرده بود، وارد مجلس سید شد. پس از درس، همه رفتند ولی من همراه سه نفر دیگر که از خواص شاگردان سید بودند، ماندیم. میرزای قمی به بحر العلوم گفت: شما مقامات روحانی زیادی کسب کرده اید، اگر ممکن است خاطره ای نقل کنید. در این هنگام سید فرمود: شب گذشته برای ادای نافله شب به مسجد کوفه رفتم، قصد داشتم سپیده دم به طرف نجف راهی شوم و اول وقت درس را شروع کنم، از مسجد بیرون آمدم، در دلم شوقی ایجاد شد که به مسجد سهله بروم، ولی اعتنایی نکردم زیرا ترسیدم اول وقت به نجف نرسم لیکن شوقم زیادتر شد همچنان مردّد بودم که ناگاه بادی وزید و مرا به طرف مسجد سهله حرکت داد، پس از مدتی خود را مقابل مسجد سهله دیدم، وارد شدم، دیدم کسی در مسجد نیست و تنها آقایی مشغول عبادت است و با کلماتی با خدا مناجات می کند که تا کنون از هیچ کس نشنیده بودم، حالم متغیر و زانوهایم مرتعش شد، با قلبی منقلب و دیده ای گریان در گوشه ای از مسجد ایستادم و به صدای

۱- ای عزیز، به ما و خانواده ما آسیب رسیده است و سرمایه ای ناچیز آورده ایم. بنا بر این پیمانه ما را تمام بده و بر ما تصدّق کن که خدا صدقه دهندگان را پاداش می دهد. (یوسف، آیه ۸۸)

دلنشـین مناجات گوش دادم. پس از مدتی که مناجاتش تمام شد، رو به من کرد و فرمود: مهدی! جلو بیا. ادب کرده، مقداری جلو رفتم، فرمود: جلوتر بیـا. جلوتر رفتم؛ به طوری که دسـتم به دسـتش می رسـید، آنگاه چیزی به من گفت. سـید به اینجا که رسید، سکوت کرد...» بعد این جریان دستور داد مقامی بنام مقام صاحب الزمان در اینجا تأسیس کنند.

خدایا می شود لحظه ای فرا برسد که چشـمان ما هم به چهره مولایمان روشن شود؟ آیا می شود ما هم طعم شیرین زندگی در عصر حضرت را بچشیم؟

اینجا بعـد از ظهور حضـرت خانه ی امام زمان (عـج) است. در خانه ی امام زمان (عـج) نشسـته ایم مهمان امام زمانیم. ما دیگر امام زمانی شـدیم. منتسب به امام زمان (عـج) شـدیم. بایـد اعمال و رفتارمان هم امام زمانی باشد، به خاطر اینکه اعمال ما را به حساب امام زمانمان می نویسند. امام صادق به یکی از اصحابشان که کار زشتی انجام داده بود فرمودند:

«إِنَّ الْحَسَنَ مِنْ کُلِّ أَحَدٍ حَسَنٌ وَ إِنَّهُ مِنْکَ أَحْسَنُ لِمَکَانِکَ مِنَّا»

کار خوب از همه خوب است اما از تو بهتر است چرا که تو شیعه ی مایی

«وَ إِنَّ الْقَبِیحَ مِنْ کُلِّ أَحَدٍ قَبِیحٌ وَ إِنَّهُ مِنْکَ أَقْبَحُ لِمَکَانِکَ مِنَّا»(۱)

و کار زشت از هر انسانی زشت است ولی از تو زشت تر است چرا که تو شیعه ی مایی.(عملت، گفتارت، کردارت همه).

بیایید با امام زمانمان عهد کنیم از این جا که برگشتیم، دنبال گناه نرویم، مایه ی سـربلندی حضـرت باشیم نه مایه ی شرمساری و ناراحتی ایشان. امام

۱- العدد القویه لدفع المخاوف الیومیه، ص: ۱۵۳

صادق (علیه السلام) فرمودند: «مَعَاشِرَ الشِّیعَهِ کُونُوا لَنَا زَیْناً وَ لَا تَکُونُوا عَلَیْنَا شَیْنا»(۱)

(ای شیعیان) مایه زینت و سربلندی ما باشید نه مایه ی ننگ و سرافکندگی ما.

هفته ای دومرتبه اعمال ما را به حضرت عرضه می کنند و گاهی حضرت از اعمال ما گریه می کنند. مگر امام زمان (عج) از ما چه می خواهند؟ جز عمل صالح. جزرفتار و کردار درست. بارها حضرت فرموده اند شما خوب باشید ما سراغ شما می آییم.

عزیزان در زندگی امام زمانمان را فراموش نکنیم، باور کنیم حضرت به ما نگاه می کنند، اعمال ما را می بینند. اگر این تفکر در من به وجود آمد دیگر همه ی وجودم را وقف امام زمانم می کنم، چشمم تصویری را می بیند که امام زمانم بپسندد. گوشم صدایی را می شنود که امام زمانم بخواهد. دستم به سمت لقمه ای دراز می شود که رضای حضرت باشد، پا در مجلسی می گذارم که اگر امام زمان آن جا آمدند خجالت نکشم، خلاصه زندگیم حول محور این وجود مقدس می گردد.

همه ی ایمان در همین یک جمله ی امام صادق (علیه السلام) است که از تفسیر تقوا فرمودند:

«ان لایفقدک الله حیث امرک و لایراک حیث نهاک(۲)» یعنی این که آن جایی که خداوند به تو امری کرده فرار نکنی، و آن جایی که تو را نهی کرده در

۱- امالی شیخ صدوق، ص ۴۰۰

۲- بحار الانوار ج ۶۷ ص ۲۸۵

آن جا نباشی. مثلا۔ اگر فرموده است: نماز بخوان، اول وقت تو را در محل نمازت ببیند و اگر فرموده است: در مجلس گناه نباشی، تو را آن جا نبیند.

در خانه ی امام زمان با حضرت عهد کنیم از امروز آنطوری که امام زمان می خواهد زندگی کنم تا حضرت هم از من راضی شوند و مرا جزء یارانشان بنویسند.

مناسب است در این مکان مقدس نماز مخصوص حضرت خوانده شود:

دو رکعت است می خوانی در هر رکعت سوره ی حَمْد را تا اِیَّاکَ نَعْبُدُ وَ اِیَّاکَ نَسْتَعین و چون به این آیه رسیدی آن را صد مرتبه می گویی و در مرتبه ی آخر سوره را تمام می کنی پس قُلْ هُوَ اللَّهُ اَحَدٌ را یک بار می خوانی.

توسل به حضرت صاحب ازمان (عج)

شب گر رخ مهتاب نبیند سخت است ما نوکر و ارباب تویی مهدی جان یا بن الحسن یا بن الحسن

همه جا بروم به بهانه تو همه جا دنبال تو می گردم یا ابا صالح مددی مولا (۲)

لب تشنه اگر آب نبیند سخت است نوکر رخ ارباب نبیند سخت است

که مگر برسم در خانه تو که تویی درمان همه دردم

خدا کی می شود پشت به دیوار کعبه کند، صدا بزند

«الا یا اهل العالم انا بقیه الله انا صمصام المنتقم انا المهدی»

خدا می شود ما هم آن لحظه را ببینیم؟

به حضرت عرضه بداریم:

این دیده نیست لایق دیدار روی تو   چشمی دگر بده که تماشا کنم تو را

ان شاالله وقتی ظهور کند اولین جملاتش این است، صدابزند:

الا یا اهل العالم، انا الامام القائم.

ای اهل عالم، آگاه باشید که من امام قیام کننده ام.

الا یا اهل العالم، انا الصمصام المنتقم.

ای اهل عالم، آگاه باشید که من صمصام انتقام گیرنده ام.

الا یا اهل العالم، انَّ جدّی الحسین قتلوه عطشاناً.

ای اهل عالم، آگاه باشید که جدم حسین را تشنه شهید کردند.

الا یا اهل العالم، انَّ جدّی الحسین طرحوه عریاناً.

ای اهل عالم، آگاه باشید که جدم حسین را عریان رها کردند.

الا یا اهل العالم، انَّ جدّی الحسین سحقوه عدواناً.

ای اهل عالم،آگاه باشید که بدن جدم حسین را از روی دشمنی خرد کردند.

میثم تمار

چکیده

- میثم، صحابی علی و امام حسن و امام حسین (علیه السلام)
- علی (علیه السلام) میثم را خرید و آزاد کرد.
- شغل میثم خرما فروشی بود.
- میثم علم پیشگویی از آینده می دانست و تفسیر قرآن می گفت.
- علی (علیه السلام) خبر شهادت میثم را به او داد.
- کرامات جناب میثم (جریان تاجر بغدادی)

میثم از اصحاب و یاران حضرت علی (علیه السلام) و امام حسن و امام حسین (علیه السلام) بوده است. او برده زنی از بنی اسد بود که علی (علیه السلام) او را خرید و آزاد کرد و از آن جایی که شغلش خرما فروشی بود به میثم تمار معروف شد.

پیشگویی از آینده و تفسیر قرآن

او از اصحاب سرّ علی (علیه السلام) بود و حضرت به او علم بلایا و منایا (علم پیش گویی از بلاها و اخبار آینده) یاد دادند. همچنین میثم تفسیر قرآن را در محضر علی (علیه السلام) آموخت.

علی (علیه السلام) خبر شهادت میثم را به او داد

حضرت خبر شهادت میثم را به او دادند و فرمودند: پس از من تو را دستگیر می کنند و به دار می آویزند (در قدیم انسان را به درخت می بستند تا از گرسنگی و تشنگی بمیرد) روز دوم از دهان و بینی ات خون می چکد و روز سوم با ضربه ای شکمت را پاره می کنند تا به شهادت می رسی، بعد هم درختی که به آن آویخته خواهد شد را به او نشان دادند.

میثم هر روز کنار آن درخت می رفت و در آن جا نماز می خواند و عبادت می کرد.

در سال ۶۰ ه ق یعنی همان سالی که امام حسین (علیه السلام) به سمت کوفه آمدند، میثم به حج رفته بود و در برگشت عبیدالله دستور داد او را قبل از ورود به کوفه دستگیر کردند و به زندان انداختند. در زندان با مختار ثقفی همراه بود و خبر قیام مختار و کشتن عبیدالله توسط مختار را به او داد.

عبیدالله میثم را طلبید و از خواست که از علی بن ابی طالب (علیه السلام) بیزاری بجوید ولی او این کار را نکرد. عبیدالله دستور داد میثم را به دار آویختند ولی برای این که پیش گویی امیرالمومنین (علیه السلام) واقع نشود زبانش را نبرید. میثم بر بالای دار مردم را دور خود جمع می کرد و فضائل علی (علیه السلام) را می گفت تا این که عبیدالله مجبور شد زبان میثم را ببرد و در روز سوم، ملعونی با خنجر شکمش را پاره کرد و میثم همان طور که حضرت فرموده بودند به شهادت رسید.

کرامات جناب میثم

برای جناب میثم کرامات زیادی نقل شده که یکی از آن ها این است:

تاجری از اهالی بغداد مریض سختی شد، دکترهای عراق نتوانستد او را مداوا کنند و او را به خارج فرستادند و دکتر های آن جا هم او را جواب کردند. این تاجر متوسل به امیرالمؤمنین (علیه السلام) شد و عرض کرد اگر غلام شما میثم مرا شفا دهد برای او حرم و بقعه و بارگاهی می سازم. در عالم رویا خدمت حضرت رسید و دید که فردی مؤدب خدمت حضرت است، حضرت رو به آن فرد کرد و فرمودند: چرا جواب این مرد را نمی دهی؟

میثم هم به اذن مولایش علی (علیه السلام) این مرد را شفا داد و تاجر هم بعد از مراجعت این حرم را برای میثم ساخت.

مطالب تکمیلی

* نشان دادن گنجینه هایی به خادم برای مخارج زندگی توسط حضرت میثم در خواب(۱)

* برخورد میثم و حبیب در میدان تجمع بنی اسد و پیشگویی از شهادت همدیگر

۱- عبدالحسین دستغیب، داستانهای شگفت، داستان شماره ۷۴

کمیل

چکیده

- کمیل، صحابی علی (علیه السلام) و امام حسن مجتبی (علیه السلام)
- تعلیم دعای حضرت خضر(علیه السلام) به کمیل
- دعای کمیل نزد اهل سنت
- شهادت کمیل به دست حجاج
- مدفونین در جوار کمیل

کمیل بن زیاد یمانی از یاران حضرت علی (علیه السلام) و امام حسن (علیه السلام) است. او از اهالی یمن و از بزرگان تابعین و یکی از هشت عابد و زاهد معروف کوفه در زمان خود بود. از عبرت های تاریخ این است که برادر او حارث بن زیاد شخصی آلوده و از یاران عبیدالله بن زیاد بود و همان کسی است که طفلان مسلم را برای گرفتن جایزه به شهادت رساند.

تعلیم دعای حضرت خضر(علیه السلام) به کمیل

کمیل مدت زیادی در محضر علی ابن ابی طالب (علیه السلام) بوده و ازخدمت حضرت بهره گرفت. یک نمونه ی آن همین دعایی است که معروف به دعای کمیل است. خودش می فرماید: «در مسجد بصره همراه علی (علیه السلام) نشسته بودیم و حضرت در مورد دعای حضرت خضر در

شب نیمه شعبان صحبت می کردند و فرمودند: هر کس این دعا را در این شب بخواند دعایش مستجاب می شود.

شب که شد به منزل حضرت رفتم و در مورد این دعا از حضرت سؤال کردم حضرت دعا را به من تعلیم کردند و فرمودند در هر شب جمعه، یـا ماهی یک بار، یا سالی یک بار، یا در عمرت یک بار این دعا را بخوان، بعـد از آن، این دعا به دعای کمیل معروف شد.

دعای کمیل نزد اهل سنت

حجت الاسـلام و المسـلمین شـیخ حسین انصاریان در یکی از سخنرانی های خود می گفتند: یکی از مسؤلین گفت: مدتی قبل برای مـأموریتی به جاکارتـا پـایتخت انـدونزی رفته بودم، هنگـام عبور از یکی از خیابان ها صـدای شـما را شـنیدم که مشـغول خواندن دعای کمیل بودید، از اطرافیان پرسیدم آقای انصاریان به اینجا آمدند؟ گفتند: فکر نمی کنیم. از راننده خواستم توقف کنـد، دنبال صـدا رفتم متوجه شدم از داخل یک فروشـگاه بسـیار بزرگ می آید، جلو رفتم گفتم: این دعا را از کجا آوردی؟ گفت از روی اینترنت گرفته ام، داده ام برایم روی کاغـذ پیـاده کرده انـد و بـا خـط و طراحی زیبا نوشـته انـد و تا الآن بیش از بیست هزار از این دعا به اهل سنت فروخته ام.

شهادت کمیل به دست حجاج

کمیل در زمان حکومت عثمان بخاطر اعتراض به خلاف کاری های دسـتگاه خلافت به حَمص تبعیـد شـد. در دوران حکومت علی (علیه السلام) به

فرمانداری هِیت منصوب شد. پس از شـهادت حضـرت، حَجاج به دنبال دستگیری او بود، وقتی کمیل متوجه شد، از کوفه فرار کرد و حجاج هم در مقابل حقوق قبیله اش را از بیت المال قطع کرد.

لـذا برای رهـایی قبیله اش خود را تسـلیم کرد و حجـاج فردی به نـام ادهم قیسـی که دشـمنی زیادی با اهل بیت (علیه السـلام) داشت را بر او مسـلط کرد تا او را به شـهادت برساند، او هم سر مبارک کمیل را از بدن جدا کرد و در سن ۹۰ سالگی او را به شهادت رساند.

مدفونین در جوار کمیل

طبق نقل های تاریخی بسیاری از اعلام و بزرگان یاران امام علی (علیه السلام) در همین مکان مدفونند که در حال حاضر اثری از قبور آن ها نمانده است.

مسجد حنانه

این مسجد در بین راه نجف و کوفه، سمت شمال آن، واقع است. بنا به نقل های تاریخی دو واقعه در این مکان رخ داده است. یکی این که هنگام تشـییع شبانه امیرالمؤمنین (علیه السلام) از کوفه به نجف وقتی بدن مطهر حضرت را از کنار این مکان عبور می دادند دیوار از ناراحتی خم شد.(۱)

ابن مسـکان گوید: از امام صادق (علیه السلام) پرسیدم: این ستون که در راه نجف می باشد چیست؟ امام (علیه السلام) فرمود: آری، هنگامی که جنازه

۱- محدث قمی در منتهی الامال جلد اول صفحه ۲۹۰ می نویسد:

امیرالمؤمنین(علیه السلام) را از این جا عبور می دادند همین ستون از اندوه بر درگذشت حضرتش خم شد، چنان که تخت ابرهه هنگام ورود عبد المطلب بر او خم شد.(۱)

دوم این که به هنگام حمل سرهای مبارک شهیدان کربلا به کوفه، سر مقدس اباعبدالله (علیه السلام) را بر زمین این مسجد گذاشتند. گفته اند در این هنگام صدایی شبیه به ناله بچه شتری (حنانه) که مادرش را گم کرده باشد بلند شد.

از مفضل نقل شده که حضرت صادق(علیه السلام) نزد ستون حنانه دو رکعت نماز گزارد، هنگامی که علّت را پرسیدند، فرمودند: [وقتی سرهای شهیدان کربلا را به کوفه می آوردند تا نزد عبید الله بن زیاد ببرند] سر جدّم حسین(علیه السلام) را در این جا نهادند.(۲)

برخی نیز گفته اند این نام برگرفته از «حنا»، دیر قدیمی مسیحیان، بوده است.(۳)

۱- منتهی الآمال، ج۱ ص ۲۹۰؛ عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْقَائِمِ فِی طَرِيقِ الْغَرِيِّ فَقَالَ نَعَمْ إِنَّهُ لَمَّا جَازُوا بِسَرِيرِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ (ع) انْحَنَى أَسَفاً وَ حُزْناً عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع وَ كَذَلِكَ سَرِيرُ أَبْرَهَهَ لَمَّا دَخَلَ عَلَيْهِ عَبْدُ الْمُطَّلِبِ انْحَنَى وَ مَال (بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۹۷، ص: ۴۵۵)
۲- عَنِ الْمُفَضَّلِ قَالَ: جَازَ مَوْلَانَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ الصَّادِقُ ع بِالْقَائِمِ الْمَائِلِ فِی طَرِيقِ الْغَرِيِّ فَصَلَّى عِنْدَهُ رَكْعَتَيْنِ فَقِيلَ لَهُ مَا هَذِهِ الصَّلَاةُ قَالَ هَذَا مَوْضِعُ رَأْسِ جَدِّیَ الْحُسَيْنِ ع وَضَعُوهُ هَاهُنَا (بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۹۷، ص: ۴۵۴)
۳- احمد زمانی، سرزمین خاطره ها، ص۴۳۶

مسجد حنانه ضریح کوچکی دارد و در نزدیکی مسجد فوق، مقبره «الثویه» واقع است که بسیاری از یاران و صحابه امام علی(علیه السلام) در آن جا دفن شده اند.

مرحوم شیخ عباس قمی در مفاتیح الجنان می فرمایند: مناسب است زیارت زیر در مسجد حنّانه خوانده شود:

اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ الصِّدیقَهِ الطّاهِرَهِ، سَیِّدَهِ نِساۤءِ الْعالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا اَبا عَبْدِ اللّهِ، وَرَحْمَهُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ، اَشْهَدُ اَنَّکَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلوهَ، وَآتَیْتَ الزَّکوهَ، وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَتَلَوْتَ الْکِتابَ حَقَ تِلاوَتِهِ، وَجاهَدْتَ فِی اللّهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَصَبَرْتَ عَلَی الْأَذی، فی جَنْبِهِ مُحْتَسِباً، حَتّی اَتیکَ الْیَقینُ، وَاَشْهَدُ اَنَّ الَّذینَ خالَفُوکَ وَحارَبُوکَ، وَاَنَّ الَّذینَ خَذَلُوکَ، وَالَّذینَ قَتَلُوکَ، مَلْعُونُونَ عَلی لِسانِ النَّبِیِ الْأُمِّیِ، وَقَدْ خابَ مَنِ افْتَری، لَعَنَ اللّهُ الظّالِمینَ لَکُمْ مِنَ الْأَوَّلینَ وَالْأخِرینَ، وَضاعَفَ عَلَیْهِمُ الْعَذابَ الْأَلیمَ، اَتَیْتُکَ یا مَوْلایَ یَا بْنَ رَسُولِ اللّهِ، زائِراً عارِفاً بِحَقِّکَ، مُوالِیاً لِأَوْلِیاۤئِکَ، مُعادِیاً لِأَعْداۤئِکَ، مُسْتَبْصِراً بِالْهُدَی الَّذی اَنْتَ عَلَیْهِ، عارِفاً بِضَلالَهِ مَنْ خالَفَکَ، فَاشْفَعْ لی عِنْدَ رَبِّکَ.(۱)

۱- مفاتیح الجنان در باب زیارت مطلقه امیرالمؤمنین علیه السلام، آخر زیارت اول (قبل زیارت امین الله)

وادی السلام

چکیده

• وادی السلام قدیمی ترین و وسیع ترین قبرستان جهان است.

• ارواح مؤمنین در وادی السلام و ارواح کفار در صحرای برهوت.

• صحبت علی (علیه السلام) با مردگان وادی السلام

• صافی صفا یمانی

• ویژگیهای وادی السلام (برداشتن عذاب و سؤال قبر- محل بعثت یاران امام زمان(عج) و منبر حضرت، محلی که پیامبر هنگام رجعت پرچم خلافت را به دست علی (علیه السلام) می دهند).

• مقامهای موجود در وادی السلام

قال الصادق (علیه السلام):«لَا یَبْقَی مُؤْمِنٌ فِی شَرْقِ الْأَرْضِ وَ غَرْبِهَا إِلَّا حَشَرَهُ اللَّهُ رُوحَهُ إِلَی وَادِی السَّلَامِ». (۱)

وادی السلام قدیمی ترین قبرستان جهان است که شاهد قدمت آن دفن شدن حضرت آدم و نوح و هود و صالح (علیهم السلام) در این سرزمین است. همچنین در شب معراج جبرئیل سرزمین وادی السلام را به پیامبر نشان داد و عرض کرد این جا مسجد پدرت آدم (علیه السلام) و مصلای پیامبران است. از لحاظ وسعت بسیار وسیع است تا جایی که برخی آن را ۱۰ کیلومتر در ۱۵ کیلومتر و حتی بیشتر دانسته اند.

۱- بحار الانوار،ج ۶،ص ۲۸۶

ارواح مومنین در وادی السلام و ارواح کفار در برهوت

در حدیث فوق امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: «هر مؤمنی که در شرق یا غرب عالم بمیرد خداوند روحش را به وادی السلام می آورد» حتی برخی ملائکه نقاله هستند که بدن برخی مردگان را هم به این سرزمین منتقل می کنند.

در مقابل سرزمینی است در یمن به نام صحرای برهوت که ارواح کفار آن جا جمع می شوند و پیوسته در عذاب هستند.

وادی السلام آن قدر مقدس و با احترام است که بارها می دیدند علی (علیه السلام) کنار این قبرستان می ایستد و ساعت ها با مردگان راز دل می کند یکی از اصحاب پرسید آیا ارواح هم با یکدیگر صحبت می کنند حضرت فرمودند: «اگر پرده ها از چشم هایت کنار برود می بینی که آن ها هم حلقه حلقه نشسته اند و با هم حرف می زنند».

صحبت علی (علیه السلام) با مردگان وادی السلام

روزی علی (علیه السلام) با عده ای از اصحاب از وادی السلام عبور می کردند، حضرت رو کردند به والسلام و فرمودند:

«اعْلَمُوا أَنَّ الْمَنَازِلَ بَعْدَكُمْ قَدْ سُكِنَتْ وَ أَنَّ الْأَمْوَالَ بَعْدَكُمْ قَدْ قُسِمَتْ وَ أَنَّ الْأَزْوَاجَ بَعْدَكُمْ قَدْ نُكِحَتْ فَهَذَا خَبَرُ مَا عِنْدَنَا فَمَا خَبَرُ مَا عِنْدَكُمْ».

ای مردگان بدانید که بعد شما کسانی در منازلتان نشستند، اموال شما بعد مرگتان تقسیم شد و همسرانتان بعد شما ازدواج کردند، این اخبار نزد

ماست، شما چه خبری دارید؟ از جانب قبرستان هاتفی که صدایش شنیده می شد اما کسی او را ندید صدا زد: علیك السلام یا امیرالمؤمنین، اما اخبار نزد ما این است که: آن چه به ما وعده داده شده بود را به عینه دیدیم و از آن چه پیش فرستادیم سود بردیم و به خاطر گناهانی که کردیم خسران کردیم، علی (علیه السلام) به اصحاب رو کرد و فرمود: «فَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوى» پس برای آخرتتان زاد و توشه جمع کنید و بهترین توشه ها تقوا است.(۱)

صافی صفا یمانی

حضرت علی (علیه السلام) یک روز از وادی السلام رد می شدند شتر سواری را دیدند که جنازه ای را سوار کرده به سمت وادی اسلام می آید حضرت جلو رفتند سلام کردند فرمودند: اهل کجایی و این جنازه کیست؟ گفت: از اهالی یمن هستم و این جنازه پدرم است که وصیت کرده او را در این جا دفن کنم چون در این جا کسی دفن می شود که «يُدعى فِي شَفاعَتِهِ مِثلُ رَبيعَهٍ وَ مُضَر» یعنی او به اندازه دو قبیله ربیعه و مضر (که در زیادی جمعیت در عرب معروف اند) مردم را شفاعت می کند.

حضرت فرمودند: او را می شناسی گفت: نه، حضرت سه مرتبه فرمودند: «والله انا» آن شخص منم بعد او را دفن کردند و الآن مرقد او به نام صافی صفا یمانی وجود دارد.

۱- بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۳۷۳

ویژگی های وادی السلام

در روایات ویژگی هایی را برای وادی السلام نقل کرده اند مثلاً این که به برکت تربت امیرالمؤمنین (علیه السلام) هرکس در آن جا دفن شود عذاب قبر و سؤال نکیر و منکر از او برداشته می شود.(۱)

همچنین در هنگام رجعت که از اعتقادات مسلم شیعه است ۲۷ نفر از یاران مهدی موعود از این جا مبعوث می شوند و زمانی که تمامی پیامبران جمع شوند پیامبر اسلام (ص) پرچم خلافت را در این سرزمین به دست علی (علیه السلام) می سپارد.

همچنین منبر امام زمان (عج) در اینجا برپا می شود.

فرات بن احنف کوفی می گوید:

در محضر امام صادق علیه السلام عازم زیارت مولای متقیان امیرمؤمنان علیه السلام بودیم، هنگامی که به «ثویه» (۲)رسیدیم، امام علیه السلام پیاده شدند و دو رکعت نماز به جای آوردند، پرسیدم این چه نمازی بود؟ فرمودند:

«هذا مَوضِعُ مِنْبَرِ القائِمِ، اَحْبَبْتُ اَنْ اَشْکُرَ اللّهَ فی هذَا المَوضِعِ»(۳) اینجا محلّ منبر حضرت قائم علیه السلام است، دوست داشتم که در اینجا نماز شکر به جای آورم.

۱- ارشادالقلوب، ج ۲، ص ۴۳۹؛ بحارالانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۳

۲- یاقوت می نویسد: ثَوِیَّه نام محلی در نزدیکی کوفه می باشد [معجم البلدان، ج ۲، ص ۸۷؛ تاریخ الکوفه، ص ۱۶۲]

۳- دلائل الامامه، ص ۴۵۹؛ حلیه الأبرار، ج ۵، ص ۳۴۳

مقام های موجود در وادی السلام

مقبره ای به نام حضرت هود و صالح (علیه السلام) در قسمت مقابل خروجی باب شیخ طوسی حرم امیرالمؤمنین (علیه السلام) وجود دارد. گرچه صحت تعلق به ایشان محل تردید است. همچنین مقامی به نام مقام صاحب الزمان (عج) و امام صادق (علیه السلام) دراین قبرستان وجود دارد (مقام به معنای محل توقف و عبادت است).

نجف مدفن علمای شیعه

بسیاری از علما و بزرگان پناهنده امیرالمؤمنین (علیه السلام) شدند تا به برکت حضرت از سؤال و فشار قبر در امان بمانند. برخی از معاریف علما و شماره حجره محل دفن آنها به ترتیب زیر است:

آقا ضیاء الدین عراقی (حجره ۱)

شیخ مرتضی انصاری (حجره ۱۱)

مرحوم محدث نوری و شیخ عباس قمی (حجره ۱۵)

سید ابوالحسن اصفهانی و محمد کاظم خراسانی(آخوند) (حجره ۲۶)

سید ابوالقاسم خویی و فرزندان (حجره ۳۱)

سید محمد کاظم یزدی (صاحب عروه) (حجره ۴۷)

سید عبد الحسین شرف الدین (صاحب المراجعات) (حجره ۴۸)

کنار گلدسته ایوان طلا سمت راست گلدسته درون اتاق شیخ محمد اصفهانی کمپانی و سید مصطفی خمینی سمت چپ گلدسته درون راهرو آرامگاه علامه حلی

گلدسته سمت چپ سمت راست گلدسته آرامگاه مقدس اردبیلی.

وداع با نجف

جانم علی جانم علی ای جان جانانم علی (۲)

مولا به جان همسرت، آن همسر غم پرورت، ما را مرانی از درت

جانم علی جانم علی ای جان جانانم علی (۲)

من آمدم و قبر تو را دیدم و رفتم

از روی ادب خاک تو بوسیدم و رفتم

تا در دم مرگم تو به دیدار من آیی

من آمدم و قبر تو را دیدم و رفتم

تا روز جزا در صف یاران تو باشم

رخسار به درگاه تو ساییدم و رفتم

من غرق گنه آمده بودم به حضورت

مشمول عطای تو گردیدم و رفتم

من آمده ام گدای این در گردم

در بحر عنایتش شناور گردم

با دست تهی آمدنم عیبی نیست

عیب است که با دست تهی برگردم

ص: ۷۵

کربلا

چکیده

- چهار ویژگی امام حسین(علیه السلام):

۱- نسل امامت از ذریّه ایشان است

۲- شفا در خاک قبر حضرت (عنایت به صاحب مفاتیح الجنان)

۳- اجابت دعا (جریان صحابی امام هادی (علیه السلام))

۴- محسوب نشدن از عمر انسان

- جنایات ظالمین
- آثار زیارت ابی عبدالله (علیه السلام): (مانند زیات خدا در عرش، ندای این زوّار الحسین در قیامت)
- آداب زیارت امام حسین (علیه السلام)
- جریان تاجر مسیحی
- ذکر توسل

ص: ۷۶ قال الباقر و الصادق (علیه السلام): «إنّ اللهَ تعالی عَوَّضَ الحُسَینَ (علیه السلام) مِن قَتلِهِ أَن جَعَلَ اَلإمامَه فی ذُرّیَتِهِ و الشِّفاءَ فِی تُربَتِهِ و إجابَهُ الدُعا عِندَ قَبره و لا تُعَدُّ أیّامَ زائِرِهِ جائیاً و راجِعَاً مِن عُمرِهِ»(۱)

بوی بهشت می وزد از کربلای تو رفتی به پاس حرمت کعبه به کربلا

ای کشته ای که جان دو عالم فدای تو شد کعبه حقیقی دل کربلای تو

پیامبر فرمودند: «حسین مِنّی و اَنَا مِن حسین»(۲) یعنی حسین از من است و من از حسین هستم! شاید معنای آن این است که اگر اباعبدالله (علیه السلام) نمی بود،نامی هم از اسلام و پیغمبر نمی ماند. برای همین خداوند چهار امتیاز و ویژگی در برابر شهادت حضرت امام حسین (علیه السلام) به او عنایت فرمود.

اول:«أَن جَعَلَ اَلإمامَه فی ذُرّیَتِهِ» خداوند از میان امام حسن و امام حسین (علیهما السلام) با این که هر دو امامند، اما نسل امامت را در فرزندان و ذریّه اباعبدالله (علیه السلام) قرار داد.

دوم: «و الشِّفاءَ فِی تُربَتِهِ» خداوند شفا را در خاک قبر حضرت قرار داده است.

۱- الأمالی (للطوسی)، النص، ص: ۳۱۷

۲- برای دیدن اسناد و توضیح محتوای مهم این حدیث ر.ک «یادنامه علّامه امینی»، مقاله چهاردهم، نوشته پژوهشگر فاضل، استاد محمّد باقر بهبودی خراسانی.

خوردن خاک در اسلام حرام است اما خاک قبر حسین (علیه السلام) ممتاز است، استثنا است و شفای هر دردی است.

فرزند شیخ عباس قمی صاحب کتاب مفاتیح الجنان نقل می کند چشمان پدرم از کثرت مطالعه قرمز شده بود. دکترها گفته بودند دیگر نباید مطالعه کند یک روز دیدم چشمان پدرم خوب شده، گفتم: پدرم چه کردی؟ گفت: ذرّه ای از تربت اباعبدالله (علیه السلام) را به چشمانم کشیدم شفا گرفتم.

سوم: «و إجابَهُ الدُعا عِندَ قَبرِه» دعا نزد قبر حضرت مستجاب است (ان شاالله).

امام هادی (علیه السلام) در مدینه بودند مریض شدند یکی از اصحاب را احضار کردند فرمودند برو کربلا زیر قبه مطهر حضرت که قرار گرفتی برای شفای من دعا کن.

این صحابی راه افتاد همین که خواست از مدینه خارج شود کسی از او سؤال کرد کجا می روی؟ گفت می خواهم به کربلا بروم و برای امام هادی (علیه السلام) دعاکنم. آن شخص خندید و گفت: امام مستجاب الدعوه است. حضرت می خواستند تو را امتحان کنند. برگشت خدمت حضرت و جریان را عرض کرد. حضرت فرمودند: نه، خداوند مکان هایی دارد که دوست دارد آن جا مردم دعا کنند و خدا را بخوانند، به کربلا برو و کنار قبر حضرت برایم دعا کن.

چهارم: «و لا تُعَدُّ أیّامَ زائِرِهِ جائیاً و راجِعاً مِن عُمرِهِ» یعنی مدّتی که زائر حضرت در سفر به سر می برد از عمرش محسوب نمی شود.

جنایات ظالمین

در طول تاریخ جبّاران و ستمگران بسیاری دست و پا قطع می کردند، حتی زائرین را به شهادت می رساندند تا کسی به زیارت اباعبدالله (علیه السلام) نرود. متوکل عباسی بارها زمین کربلا را شخم زد حتّی بارها آب بست، اما آب به قبر که می رسید روی هم جمع می شد و جلو نمی رفت، می خواستند این چراغ را خاموش کنند ولی «یُریدُونَ لِیُطْفِؤُا نُورَ اللَّهِ بِأَفْواهِهِمْ وَ اللَّهُ مُتِمُّ نُورِ(۱)». می خواهند نور خدا را با دهان خود خاموش کنند و حال آنکه خدا نور خود را کامل خواهد کرد.

آثار زیارت ابی عبدالله (علیه السلام)

زیارت امام حسین (علیه السلام) آن قدر ثواب دارد که زبان از بیانش عاجز است. ولی نعمتمان حضرت رضا (علیه السلام) فرمودند: «مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَیْنِ ع بِشَطِّ الْفُرَاتِ کَانَ کَمَنْ زَارَ اللَّهَ فَوْقَ عَرْشِهِ (۲)» مثل این است که خدا را در عرش زیارت کرده است.

۱- صف آیه ۸

۲- ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۸۵

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: «مَنْ أَتَی قَبْرَ أَبِی عَبْدِ اللَّهِ ع عَارِفاً بِحَقِّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّر(۱)» هر کس مرقد مطهر حسین (علیه السلام) را با معرفت زیارت کند خداوند گناهان گذشته و آینده اش را می آمرزد.

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: روز قیامت که می شود منادی صدا می زند: « أَیْنَ زُوَّارُ الْحُسَیْنِ؟» کجایند زائران حسین (علیه السلام)، عده ای از مردم بلند می شوند، به آن ها گفته می شود مقصود شما از زیارت امام حسین (علیه السلام) چه بود؟ « فَیَقُولُونَ: أَتَیْنَاهُ حُبّاً لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ، وَ حُبّاً لِعَلِیٍّ وَ فَاطِمَهَ، وَ رَحْمَهً لَهُ مِمَّا ارْتُکِبَ مِنْهُ» می گویند: ما از روی محبت به پیامبر (ص) و علی و فاطمه (علیه السلام) و بخاطر دلسوزی نسبت به شهادت اباعبدالله (علیه السلام) به زیارت رفتیم. پنج تن آل عبا (علیه السلام) را به ایشان نشان می دهد و می گویند: «فَأُلْحِقُوا بِهِمْ، فَأَنْتُمْ مَعَهُمْ فِی دَرَجَتِهِم» ملحق به اهل بیت (علیه السلام) شوید شما هم با آن ها و در درجه و مقام آن ها هستید(۲).

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: «لَوْ یَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِی زِیَارَهِ قَبْرِ الْحُسَیْنِ ع مِنَ الْفَضْلِ لَمَاتُوا شَوْقا(۳)» اگر مردم می دانستند زیارت امام حسین (علیه السلام) چه قدر فضیلت و ثواب دارد از شوق جان می دادند.

۱- ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص۸۶

۲- هدایه الأمه إلی أحکام الأئمه علیهم السلام، ج-۵، ص: ۴۹۷

۳- کامل الزیارات، النص، ص: ۱۴۲

حضرت در ادامه فرمودند: خداوند به زائر حضرت ثواب هزار حج و عمره مقبول و پاداش هزار شهید از شهدای بدر، و ثواب هزار روزه دار و هزار صدقه مقبوله می دهد، ... خداوند ملکی را وکیل او قرار می دهد که از جمیع اطراف او را محافظت می کند، اگر در همان سال بمیرد ملائکه بر جنازه او حاضر می شوند و او را غسل می دهند و کفن می کنند و برای او استغفار می کنند و او را تا قبرش تشییع می کنند... تا جایی که فرمودند: «يُنَادِي مُنَادٍ هَذَا مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ شَوْقاً» منادی صدا می زند او زائر قبر حسین (علیه السلام) است. (یعنی هر چه خیر به او می رسد بخاطر این است که امام حسین (علیه السلام) را زیارت کرده است).

پیامبر اکرم (ص) فرمودند: هرکس من یا تو یا دو پسر تو (امام حسن و امام حسین (علیه السلام)) را زیارت کند «ضَمِنْتُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَهِ أَنْ أُخَلِّصَهُ مِنْ أَهْوَالِهَا وَ شَدَائِدِهَا حَتَّى أُصَيِّرَهُ مَعِي فِي دَرَجَتِي (۱)» من ضمانت می کنم در روز قیامت او را از هول و سختی های قیامت نجات دهم تا جایی که او را همراه خود به جایگاه خودم منتقل کنم.

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: کسی که به قصد زیارت امام حسین (علیه السلام) از خانه اش بیرون رود، اگر پیاده باشد خداوند بابت هر قدمی که برمی دارد حسنه ای به او عنایت می کند و گناهی از او پاک می کند و زمانی که به حائر حسینی (علیه السلام) برسد خداوند او را در ردیف رستگاران و نجات یافتگان می نویسد و زمانی که اعمال و زیارتش تمام شد

۱- مرآه العقول فی شرح أخبار آل الرسول، ج ۱۸، ص: ۳۰۶

او را در ریف فائزین می نویسد و هنگامی که قصد برگشتن می کند ملکی به سویش می آید و می گوید: «إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ص يُقْرِؤُكَ السَّلَامَ وَ يَقُولُ لَکَ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَکَ مَا مَضَى» رسول خدا به تو سلام می رساند و می فرماید: عملت را دوباره آغاز کن که آن چه (از گناهان) انجام داده بودی آمرزیده شد.(۱)

آداب زیارت امام حسین (علیه السلام)

اشاره

اما زائرین عزیز دارید وارد سرزمین کربلا می شوید می خواهید به زیارت سید الشهدا بروید، امام صادق (علیه السلام) فرمودند: «إِذَا أَرَدْتَ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ ع فَزُرْهُ وَ أَنْتَ كَئِيبٌ حَزِينٌ مَكْرُوبٌ شَعِثاً مُغْبَرّاً جَائِعاً عَطْشَاناً فَإِنَّ الْحُسَيْنَ قُتِلَ حَزِيناً مَكْرُوباً شَعِثاً مُغْبَرّاً جَائِعاً عَطْشَانا»(۲)، ابی عبدالله را با غم و اندوه با گرسنگی و تشنگی زیارت کنید چراکه حضرت هم با لب تشنه، و با غم و اندوه به شهادت رسیده است.

لذا از مستحبات زیارت حضرت این است که زائر ایشان با حال سفر، و با گرد و غبار راه به زیارت امام (علیه السلام) برود.

جریان تاجر مسیحی

یکی از تجّار مسیحی از اهالی بصره در یکی از معاملاتش سود کلانی کرد و بصره را برای زندگی کوچک دید و به توصیه نزدیکانش برای زندگی با

۱- کامل الزیارات، النص، ص: ۱۳۲

۲- کامل الزیارات، ص: ۱۳۱

تمام دارایی اش راهی بغداد شد، در مسیر، راهزنان تمام اموالش را سرقت کردند، به ناچار به عشایری که در همان نزدیکی ها بودنـد مراجعه کرد و همراه آنـان کار می کرد و کوچ می کرد، در ایام خاصـی اوضاع و احوال آنان را متحول دیـد و علت را پرسـید، گفتنـد ایـام عزاداری سالار شـهیدان، اباعبـدالله الحسـین (علیه السـلام) است و ما می خواهیم به زیارت کربلا مشرف شویم. مرد مسـیحی گفت من هم همراه شـما می آیم. گفتند تو که مسـلمان نیستی و امام ما رانمی شناسـی، گفت دوری شـما برای سخت است، مرا هم همراه خود ببرید.

قافله به کربلا رسـید، در آداب زیارت اباعبدالله (علیه السـلام) وارد شده که برعکس سایر ائمه (علیه السلام) با همان حال سفر و با گرسنگی و تشنگی به زیارت بروید لذا این جوانان شیعه گفتند: ای مرد مسیحی تو کنار وسایل ما بنشین وقتی ما از زیارت برگشتیم هرجا که اتراق کردیم تو را هم می بریم. وقتی از زیارت برگشتند دیدند این مرد مسیحی مشغول گریه است و حالش متحول شـده، گفتند: چه شده است؟ گفت: اول مرا مسـلمان کنید بعد برایتان تعریف می کنم. بعد از این که شـهادتین را به او تلقین کردنـد و مسـلمان شـد، گفت: وقتی شـما رفتید من کنار وسایل شـما خوابم برد. در عالم رؤیا دیدم درهای حرم گشوده شـد، یک آقای بزرگواری از حرم بیرون آمـد. عـده ای اطرافش را گرفته اند. به آن ها فرمود: بروید لیست زائرین مرا بیاورید. آن ها رفتنـد یک لیست بزرگی را آوردنـد. حضـرت نگاه کردنـد و فرمودند: این لیست کامل نیست، رفتند و دفعه دوم لیستی آوردند، باز حضرت فرمودند:

این لیست کامل نیست. برای دفعه سوم رفتند، آمدند و عرض کردند: همه را نوشتیم جز همین مرد مسیحی، آقا فرمودند: «أليس قد نَزَلَ بِساحَتِنا» مگر او به زیارت ما نیامده است؟ بعد دستور دادند نام مرا هم در آن لیست نوشتند. فهمیدم این خانواده خاندان لطف و کرم هستند.

ذكر توسل

سرم خاك كف پای حسين است

بهشت ارزانی خوبان عالم به وقت مرگ چشمم را نبندید تمام هستی ام باشد دل من خوش آن صورت كه در فردای محشر

سلام ما به حسين و به كربلای حسين سلام ما به حريمی كه كعبه عشق است سلام ما به امامی كه تشنه لب جان داد سلام ما به مه گلشن بنی هاشم سلام ما به علمدار يوم عاشورا سلام ما به دو دست جدا ز پيكر او

دلم مجنون صحرای حسین است بهشت من تماشای حسین است که چشم من به سیمای حسین است که لبریز از تولای حسین است بر آن نقشِ کفِ پایِ حسین است

بکوی قدس معلای نینوای حسین درود ما به حریم پر از صفای حسین نسوخت قلب چو سنگِ عدوی حسین امیر لشکر و سقای کربلای حسین که داد هستی خود در ره خدای حسین که داد هستی خود در ره خدای حسین

حسین حسین حسین حسین (۲)

اگر که دل شکسته ای حسین را صدا بزن

اگر ملول و خسته ای حسین را صدا بزن

حسین حسین حسین حسین (۲)

در این بهار معرفت، پرستوی بهار من

اگر چه پر شکسته ای حسین را صدا بزن

حسین حسین حسین حسین (۲)

سحر شده سپیده زد، چرا تو همچو مرغ شب

لب از ترانه بسته ای حسین را صدا بزن

حسین حسین حسین حسین (۲)

زیارت مختصر امام حسین (علیه السلام) هنگام ورود به حرم

اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یـا وارِثَ آدَمَ صِفْوَه اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ نُوحٍ نَبِیِّ اللَّهِ،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ اِبْراهیمَ خَلیلِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یـا وارِثَ مُوسی کَلیمِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یـا وارِثَ عیسی رُوحِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُحَمَّدٍ حَبیبِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یـا وارِثَ عَلِیٍّ وَصِیِّ رَسُولِ اللَّهِ،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یـا وَارِثَ الْحَسَنِ الرَّضِیِّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ فاطِمَه بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا الشَّهیدُ الصِّدّیقُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا الْوَصِیُّ الْبآرُّ الْتَّقِیُّ، اَلسَّلامُ عَلَی الْأَرْواحِ الَّتی حَلَّتْ بِفِنآئِکَ، وَاَناخَتْ بِرَحْلِکَ، اَلسَّلامُ عَلی مَلائِکه اللَّهِ الْمُحْدِقینَ بِکَ، اَشْهَدُ اَنَّکَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلوه، وَآتَیْتَ الزَّکاه، وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاً حَتّی اَتیکَ الْیَقینُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَه اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

توسل به امام حسین (علیه السلام)

تا در ره عشق مبتلای تو شـدم هرجا که روم باز به بامت آیم در هر رگ دست تو کرو موج زند چون خار گر به پای تو شدم فردا به عزیز مصر هم می نازم از عرش فرشته گویدم حج مقبول

خـدا مشـکل گشایی کرده امروز خـدایا مست این گلزارم امروز خدایا چه غمگین است اینجا به گوش قلب من غوغاست اینجا یکی فرزند زهرای حزین است در آن سو که پر از فریاد و آه است همینجا عشق را در خون کشـیدند خودم دیدم حسینم را دل شکسته یکی می زد به دست و بازوی او یکی با سنگ می زد بر جبینش خودم دیدم که حنجر می بریدت

بیگانه ز خویش و آشـنای تو شـدم من کهنه کبوتر هوای تو شـدم خوشـبخت منم که گـدای تو شـدم بر خاک تو سـر نهاده ام خورده مگیر کامروز غلام بی بهای تو شدم تا زائر مجلس عزای تو شدم

که ما را کربلایی کرده امروز اگر خوابم مکن بیـدارم امروز دلم از عقـده لبریز است اینجا صـدای ناله زهراست اینجا یکی نور دل ام البنین است کنار آن بلندی قتلگاه است تمام لاله ها را سـربریدند به روی سینه اش قاتل نشسته یکی با تیر زد بر پهلوی او یکی با تیر قلب نازنینش به پیش چشم خواهر سر بریدت

اماکن داخل حرم مطهر اما م حسین (علیه السلام)

مهمترین مکـان داخـل حرم زیر قبه و کنار قبر مطهر اباعبـدالله (علیه السـلام) است که یکی از مکان های اسـتجابت دعا است و منـاسب است انسـان در این جـا برای هر کسـی دعـا کنـد. پیامبر اکرم (ص) فرمودنـد: «لَیسَ شَیء اَسرَعُ اِجابَهً مِن دَعوَهِ غائِبٍ لِغائِبٍ»(۱) یعنی دعا پشت سر مؤمن از هر دعایی زودتر اجابت می شود.

البته محل شهادت حضرت که معروف به قتلگاه است در فاصله نزدیک به ضریح قرار دارد.

این که ضـریح مطهر شش گوشه است بخاطر این است که حضرت علی اکبر (علیه السلام) در پایین پای حضرت دفن شده اند و در حقیقت دو ضـریح است که بهم چسبیده است. به نقلی حضـرت علی اصـغر (علیه السـلام) هم روی سـینه امام حسین دفن شده اند.

حضرت زین العابدین (علیه السلام) هنگام دفن شهدای کربلا بیشتر آن ها را با هم در یک قبر دست جمعی دفن کردند که در قسـمت شـرقی ضـریح حضـرت قرار دارد. اسامی آن ها بعلاوه تمام کسانی که در جریان قیام عاشورا به شهادت رسیدند بالای ضریح نوشته شده است.

۱- آیین بندگی و نیایش (ترجمه عده الداعی)، ص: ۳۰۱

برخی هم مثل حبیب بن مظاهر چون از بزرگان اصحاب امام (علیه السلام) و از فقهای کوفه و همچنین از اصحاب پیغمبر و حضرت علی (علیه السلام) و امام حسن (علیه السلام) بود، امام سجاد (علیه السلام) او را در قبری جداگانه نزدیک قبر مطهر حضرت دفن کردند. همچنین حر بن یزید ریاحی و عون فرزند حضرت زینب (س) در اطراف کربلا دفن هستند.

در انتهای حرم مطهر ضریح کوچکی مربوط به سید ابراهیم مجاب است که فرزند محمد عابد و نوه امام موسی کاظم (علیه السلام) است. روزی وارد حرم شد و خطاب به قبر مطهر امام حسین (علیه السلام) گفت: «السلام علیک یا ابی» سلام بر تو ای پدرم، از طرف ضریح مطهر صدایی شنید که: «و السلام علیک یا ولدی» یعنی سلام بر تو ای فرزند من، به همین خاطر به ابراهیم مجاب یعنی جواب داده شده معروف شد(۱).

بسیاری از علما و بزرگان مثل ابوحمزه ثمالی، شیخ یوسف بحرانی، ملا ابوالحسن مازندرانی شیخ عبدالحسین طهرانی، شیخ محمد حسین اصفهانی، آیت الله میرزا محمد تقی شیرازی و آیت الله سید محمد حسین کشمیری در صحن مطهر حضرت دفن هستند.

برخی از سلاطین ایرانی مثل مظفر الدین شاه قاجار، محمد علی شاه قاجار، احمد شاه قاجار و میرزا محمد تقی خان امیر کبیر در حرم حضرت مدفون هستند.

۱- الأصیلی فی انساب الطالبین، ص ۱۸۳

زیارت حضرت عبّاس علیه السلام

شیخ اجل جعفر بن قولویه قمی به سند معتبر از ابوحمزه ثمالی روایت کرده که حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود: هنگامی خواستی که زیارت کنی قبر عبّاس بن علی علیه السلام را در کنار فرات، بر در حرم می ایستی و می گویی:

سَلامُ اللَّهِ وَسَلامُ مَلآئِکَتِهِ الْمُقَرَّبینَ وَانْبِیآئِهِ الْمُرْسَلینَ وَعِبادِهِ الصَّالِحینَ وَجَمیعِ الشُّهَدآءِ وَالصِّدّیقینَ وَالزَّاکِیاتُ الطَّیِّباتُ فیما تَغْتَدی وَتَرُوحُ عَلَیْکَ یَا بْنَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، اشْهَدُ لَکَ بِالتَّسْلیمِ وَالتَّصْدیقِ وَالْوَفآءِ وَالنَّصیحَهِ لِخَلَفِ النَّبِیِّ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ الْمُرْسَلِ، وَالسِّبْطِ الْمُنْتَجَبِ، وَالدَّلیلِ الْعالِمِ، وَالْوَصِیِّ الْمُبَلِّغِ، وَالْمَظْلُومِ الْمُهْتَضَمِ، فَجَزاکَ اللَّهُ عَنْ رَسُولِهِ، وَعَنْ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، وَعَنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِمْ افْضَلَ الْجَزآءِ بِما صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ وَاعَنْتَ فَنِعْمَ عُقْبَی الدَّارِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَکَ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّکَ وَاسْتَخَفَّ بِحُرْمَتِکَ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ حالَ بَیْنَکَ وَبَیْنَ مآءِ الْفُراتِ، اشْهَدُ انَّکَ قُتِلْتَ مَظْلُوماً وَانَّ اللَّهَ مُنْجِزٌ لَکُمْ ما وَعَدَکُمْ، جِئْتُکَ یَا بْنَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ وَافِداً الَیْکُمْ، وَقَلْبی مُسَلِّمٌ لَکُمْ وَتابِعٌ، وَا نَا لَکُمْ تابِعٌ، وَنُصْرَتی لَکُمْ مُعَدَّهٌ حَتّی یَحْکُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَیْرُ الْحاکِمینَ، فَمَعَکُمْ مَعَکُمْ لا مَعَ عَدُوِّکُمْ، انّی بِکُمْ وَبِإِیابِکُمْ مِنَ الْمُؤْمِنینَ وَبِمَنْ خالَفَکُمْ وَقَتَلَکُمْ مِنَ الْکافِرینَ، قَتَلَ اللَّهُ امَّهً قَتَلَتْکُمْ بِالْأَیْدی وَ الْأَلْسُنِ.

داخل روضه شو و خود را به ضریح بچسبان وبگو:

السَّلامُ عَلَيْکَ ايُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ الْمُطيعُ للَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَميرِ الْمُؤْمِنينَ وَالْحَسَنِ والْحُسَيْنِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ، السَّلامُ عَلَيْکَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ وَمَغْفِرَتُهُ وَرِضْوانُهُ وَعَلى رُوحِکَ وَبَدَنِکَ، اشْهَدُ واشْهِدُ اللَّهَ انَّکَ مَضَيْتَ عَلى ما مَضى بِهِ الْبَدْرِيُّونَ، وَالْمُجاهِدُونَ فى سَبيلِ اللَّهِ الْمُناصِحُونَ لَهُ فى جِهادِ اعْدآئِهِ، الْمُبالِغُونَ فى نُصْرَهِ اوْلِيآئِهِ، الذّآبُّونَ عَنْ احِبّآئِهِ، فَجَزاکَ اللَّهُ افْضَلَ الْجَزآءِ وَاکْثَرَ الْجَزآءِ وَاوْفَرَ الْجَزآءِ وَاوْفى جَزآءِ احَدٍ مِمَّنْ وَفى بِبَيْعَتِهِ، وَاسْتَجابَ لَهُ دَعْوَتَهُ، وَاطاعَ وُلاهَ امْرِهِ، اشْهَدُ انَّکَ قَدْ بالَغْتَ فِى النَّصيحَهِ، وَاعْطَيْتَ غايَهَ الْمَجْهُودِ، فَبَعَثَکَ اللَّهُ فِى الشُّهَدآءِ، وَجَعَلَ رُوحَکَ مَعَ ارْواحِ السُّعَدآءِ، وَاعْطاکَ مِنْ جِنانِهِ افْسَحَها مَنْزِلًا، وَافْضَلَها غُرَفاً وَرَفَعَ ذِکْرَکَ فى عِلِّيّينَ، وَحَشَرَکَ مَعَ النَّبِيّينَ وَالصِّدّيقينَ وَالشُّهَدآءِ وَالصَّالِحينَ، وَحَسُنَ اولئِکَ رَفيقاً اشْهَدُ انَّکَ لَمْ تَهِنْ وَلَمْ تَنْکُلْ، وَانَّکَ مَضَيْتَ عَلى بَصيرَهٍ مِنْ امْرِکَ، مُقْتَدِياً بِالصَّالِحينَ، وَمُتَّبِعاً لِلنَّبِيّينَ، فَجَمَعَ اللَّهُ بَيْنَنا وَبَيْنَکَ وَبَيْنَ رَسُولِهِ وَ اوْلِيآئِهِ فى مَنازِلِ الْمُخْبِتينَ، فَانَّهُ ارْحَمُ الرَّاحِمينَ.

توسل به اباالفضل العباس (علیه السلام)

جمال حق ز سر تا پاست عباس شب عشاق را تا صبح محشر امام خویش را می خواست عباس حسین بن علی را عبد صالح اگرچه زاده ام البنین است بنازم غیرت و عشق و وفا را به میدان شجاعت اشجع الناس بود بدر منیر هاشمیون که در دنیا بود باب الحوائج بزن بر دامنش دست توسل

به یکتایی قسم یکتاست عباس چراغ روشن دل هاست عباس خدا داند که از روز حوادث ولی بر ماسوی مولاست عباس ولیکن مادرش زهراست عباس از آن دم علقمه تنهاست عباس که غیرت قطره و دریاست عباس که زیباتر ز هر زیباست عباس شفیع عاصیان، فرداست عباس که در جود و سخا آقاست عباس

شخصیّت حضرت ابا الفضل (علیه السلام)

چکیده

- تولد اباالفضل (علیه السلام) (ازدواج علی (علیه السلام) و ام البنین (س))
- اطاعت عباس (علیه السلام) (تشییع جنازه امام حسن (علیه السلام))
- حمایت از ولایت اباالفضل (علیه السلام) (پشتیبانی از اباعبدالله (علیه السلام))
- علم قمر بنی هاشم (علیه السلام) (زق العلم زقا - علم بلایا و منایا)
- عبادت اباالفضل (علیه السلام) (سرهای مطهر شهدا در شام)
- وفاداری عباس (علیه السلام) (عدم پذیرش امان نامه)

قال علی بن الحسین (علیه السلام): اِنَّ لِعَمِیَ العباسُ دَرَجَهً فی الجَنَّهِ یَغبِطُهُ بِها جَمیعُ الشُهَداء.

امام سجاد (علیه السلام) فرمودند: عمویم عباس (علیه السلام) در بهشت درجه و مقامی دارد که تمامی شهدا به او غبطه می خورند.

تولد اباالفضل (علیه السلام)

بعد از شهادت حضرت زهرا (س) امیرالمؤمنین طبق وصیت حضرت می خواستند ازدواج کنند. حضرت به برادرش عقیل که قبایل عرب را

می شناخت، فرمود: زنی را به من معرفی کن که در رشادت و شجاعت سر آمد زنان عرب باشد. عقیل هم فاطمه بنی کلابیه را معرفی کرد که از او چهار پسر به دنیا آمد و همه آن ها در رکاب اباعبدالله (علیه السلام) به شهادت رسیدند، لذا او را ام البنین یعنی مادر پسرها می نامیدند. اباالفضل (علیه السلام) فرزند چنین مادری است.

از ۳۴ سال عمر شریفش ۱۴ سال در محضر پدر و۱۰ سال در خدمت امام حسن مجتبی (علیه السلام) و ۱۰ سال در رکاب مولایش حسین (علیه السلام) بود.

اطاعت عباس (علیه السلام)

در وصف اطاعتش همین بس که وقتی بدن برادرش امام حسن (علیه السلام) را تیر باران می کنند، اباالفضل جوان است، قدرتمند است، فرمانده جوانان بنی هاشم است، همین که آمد شمشیر بکشد اباعبدالله (علیه السلام) فرمودند: برادرم چه می کنی؟ آیا وصیت برادرمان را فراموش کردی که فرمود: نمی خواهم خونی از کسی ریخته شود. چشم هایش پر از اشک شد، اما دست را بر قبضه شمشیر فشرد و اطاعت کرد.

حمایت از ولایت اباالفضل (علیه السلام)

وقتی یزید به حاکم مدینه نامه نوشت که باید از حسین (علیه السلام) بیعت بگیری و اگر بیعت نکرد او را بکش امام با حمایت اباالفضل (علیه السلام) داخل دارالاماره شد. همین که حاکم خواست به امام جسارت کند آقا

فرمودند: اگر یک قدم جلوتر بیایی تکبیری می گویم تا برادرم عباس با جوانان بنی هاشم بریزند و تو را قطعه قطعه کنند.

آن از اطاعتش این هم از حمایت از ولایتش، عزیزان ما برای امام زمانمان چه کرده ایم آیا طوری زندگی کرده ا م که امام زمانم روی من حساب کند؟

علم قمر بنی هاشم (علیه السلام)

اگر بخواهم از علمش بگویم همین جمله بس که در روایات آمده است: «ان عباس ابن علی زق العلم زقا»، یعنی ابالفضل (علیه السلام) علم را با شیر از مادر نوشیده است که کنایه از علم لدّنی و الاهی است.

عبادت اباالفضل (علیه السلام)

ابالفضل (علیه السلام) عبادت هم داشته است. مثل پدر، کیسه های نان و خرما را به دوش می گرفت و بین فقرا تقسیم می کرد. همچنین وقتی سرهای مطهر شهدا را نزد یزید بردند، پیرمردی می گوید: دیدم یک سری مثل ماه می درخشد و اثر سجده در پیشانیش پیداست. سؤال کردم این سر کدام عابد و زاهد است؟ گفتند: سر مطهر قمر بنی هاشم ابالفضل العباس (علیه السلام) است.

وفاداری عباس (علیه السلام)

وقتی هم که عصر تاسوعا شمر لعنت الله علیه برای او امام نامه آورد اول پرسید: آیا برای برادرم حسین (علیه السلام) هم امان هست؟ وقتی گفت نه،

حضرت فرمود: خدا لعنتت کند آیا برای فرزندان فاطمه بنی کلابیه امان باشد ولی برای فرزندان فاطمه زهرا (س) امان نباشد؟

بخاطر این صفات به مقامی رسید که امام صادق (علیه السلام) در زیارت ایشان فرمودند: با بی انت و امی یا ابالفضل العباس لذا به مقام باب الحوائجی رسید.

خیمه گاه

السلام علی الحسین و علی ابن الحسین و علی اولاد الحسین و علی اصحاب الحسین

این جا خیمه گاه اباعبدالله (علیه السلام) و اباالفضل العباس (علیه السلام) است خیمه گاه علی اکبر و اصحاب و اهلبیت (علیه السلام) است.

طبق نقل های تاریخی محل خیمه گاه حضرت همین جا است. اما این بناها را فرضی درست کرده اند. در وسط، خیمه امام (علیه السلام) و اطراف آن خیمه اصحاب بوده است. در این مکان جریانات بسیار عجیبی اتفاق افتاده است. هر کدام از انبیا و اولیا که به این جا می رسیدند مشکلی برایشان پیش آمده است.

وقتی حضرت آدم (علیه السلام) به این جا رسید پایش لغزید و به زمین خورد و خونی شد. حضرت عیسی (علیه السلام) هم همینطور شد.

امیرالمؤمنین (علیه السلام) هم وقتی که از جنگ صفین برمی گشتند دراین جا خوابیده بودند. همین که از خواب بیدار شدند فرمودند: «انا لله و انا الیه راجعون» اصحاب پرسیدند چه شده است؟ حضرت فرمودند: در خواب این جا را دریایی از خون دیدم که حسینم در آن دست و پا می زد. همین طور هم شد، روز دوم محرم وقتی به این جا رسید دیگر اسب حرکت نکرد، تا هفت مرکب عوض کردند باز هم حرکت نکرد. امام حسین (علیه السلام) پرسیدند: مگر نام این سرزمین چیست؟ همه ی اسم ها را گفتند، اما انگار

حضرت دنبال آن نامی است که جدّش پیغمبر (ص) فرموده بود. تا گفتند: نام این جا کربلا است، وقت صدا زد «اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِکَ مِنَ الْکَرْبِ وَ الْبَلَاء(۱)» خدایا از مشکلات و گرفتاری ها به تو پناهنده می شوم. دستور داد ابالفضلم خیمه ها را برپا کنید این جا مقتل ماست، این جا همان جایی است که ما را می کشند، این جا جایی است که زینبم را به اسیری می برند، این جا جایی است که علی اصغرم را پرپر می کنند.

بار بگشایید این جا کربلا ست بار بگشایید خوش منزل گهی است بار بگشایید این جا بیدرنگ السلام ای سرزمین کربلا آمدم آغوش خود را باز کن

آب و خاکش با دل و جا آشنا ست تا به جنّت زین مکان اندک رهی است بر گلوی اصغرم آید خدنگ السلام ای منزل نور خدا بستر مهمانیت را ساز کن

اما روز عاشورا چه کردند با این خیمه ها، خیمه ها را غارت کردند، خیمه ها را به آتش کشدند، سیلی به صورت یتیمانش زدند، راوی می گوید: دیدم خیمه ای در حال سوختن است، یک بانویی هم داخل خیمه می شود و بیرون می آید، گفتم خانم چرا تو فرار نمی کنی؟ گفت: چه کنم بیمارم درون خیمه است می ترسم آتش او را بسوزاند.

۱- اللهوف علی قتلی الطفوف / ترجمه فهری، النص، ص: ۸۱

خیمه ها می سوزد و شمع شب تارم شده در شب بیماریم آتش پرستارم شده ما که خود از سوز دل، آتش به جان افتاده ایم از چه دیگر شعله ها، یار دل زارم شده پیش از این سقای ما بودی، ای علمدار حسین امشب اما جای او، آتش علمدارم شده ای فلک جان مرا هر چند می خواهی بسوز مدتی هست از قضا، دل سوختن کارم شده جز غم، امشب پیش ما یار وفاداری نماند در شب تنهاییم، تنها همین یارم شده من که شب را تا سحر، بی خواب و سوزانم چو شمع از چه دیگر شعله ها، شمع شب تارم شده

تل زینبیه

السلام علیک یا زینب کبری یا عمهٔ السادات و یا اخت الحسین (علیه السلام) السلام علیک یا جبل الصبر و رحمهٔ الله و برکاته.

این جا تل زینبیه است این جا مقابل قتلگاه حسین (علیه السلام) است این جا همان جایی است که بی بی زینب (س) مضطرب بود. این جا آن جایی است که بی بی از بالای بلندی، گودی قتلگاه را می دید.

در عالم نداریم خواهر و برادری که این همه به هم مهربان باشند. وقت ازدواج با عبدالله جعفر شرط کرد در سفری که برادرم حسین به کربلا دارد باید من هم همراهش باشم.

خدا چه گذشت به دل بی بی آن وقتی که اباعبدالله (علیه السلام) صدا زد: «یا زینب و یا ام کلثوم یا سکینه یا رباب و یا رقیه علیکنّ منّی السلام»، خداحافظ منم رفتم. با زینبش وداع کرد راهی میدان شد.

ذو الجناح ای عرش پیما مرکبم

میروم اما به فکر زینبم

هنوز خیلی فاصله نگرفته بود، شاید به همین جا رسیده بود که صدای آشنایی شنید، هی صدا بزند مهلاً مهلا یابن الزهرا (۲) صدا زد داداش آمدم وصیت مادرمان فاطمه (س) را عملی کنم. فرمود: آن لحظه ای که حسینم راهی میدان شد، من نیستم تو جای من زیر گلوی حسینم را ببوس. یک وقت هم صدای غریبی و بی کسی حسینش را شنید، آمد بالای همین بلندی، نگاهی

به سوی گودی قتلگاه کرد ببیند «و الشمر جالس علی صدره» دستانش را به سوی آسمان بلند کرد «وَا مُحَمَّدَاهْ صَلَّی عَلَیْکَ مَلِیکُ السَّمَاءِ هَذَا حُسَیْنٌ مُرَمَّلٌ بِالدِّمَاءِ صَرِیعٌ بِکَرْبَلَاءَ مُقَطَّعُ الْأَعْضَاءِ مَحْزُوزُ الرَّأْسِ مِنَ الْقَفَا مَسْلُوبُ الْعِمَامَهِ وَ الرِّدَا (۱)» دیگر این خواهر و برادر همدیگر را ندید تا آن لحظه ای که زینب آمد میان گودی قتلگاه، شمشیر شکسته ها و نیزه شکسته ها را کنار زد و صدا می زد:

گلی گم کرده ام می جویم او را گل من یک نشانی در بدن داشت

به هر گل می رسم، می بویم او را یکی پیراهن کهنه به تن داشت

۱- مناقب آل أبی طالب علیهم السلام(لابن شهرآشوب)، ج ۴، ص: ۱۱۳

مقامات اطراف حرم

یکی از نگرانی های پیغمبر گرامی اسلام در مورد امتشان مسأله ی تحریفاتی بود که ممکن بود در دین ایجاد شود.

تحریف به این معناست که انسان چیزی را از مسیر اصلی خود منحرف کند. یکی از ظلم هایی که در حق سید الشهدا می شود همین تحریفاتی است که در واقعه عاشوا وجود دارد.

برخی از مقاماتی که اطراف حرم اباعبدالله (علیه السلام) وجود دارد، قبلًا وجود نداشت و در زمان صدام بخاطر این که زائران شیعه را از توفیق زیارت سید الشهدا محروم کنند؛ این مقامات جعلی را درست کردند و وقت زیارت زائر را در آن تلف می کردند.

برخی هم برای این که قیمت ملکشان بالا برود یا برخی کسبه برای این که اجناسشان را بفروشند ادعا کردند فلان مقام در این جا است. لذا هیچ سند معتبری برای برخی از آن ها نیست. مثلًا مقام مشک، مقام شیر فضه، محل دیدار عمر سعد با امام (علیه السلام)، مقام شهادت علی اکبر (علیه السلام) مقام شهادت علی اصغر (علیه السلام)، حتی برای محل قطع شدن دستان مبارک اباالفضل (علیه السلام) هم سندی نداریم.

گاهی اوقات یک روز از وقت زائر برای همین مقامات جعلی گرفته می شود، گاهی از فیض نماز اول وقت و نماز جماعت آن هم در حرم اباعبدالله (علیه السلام) محروم می شود. پس بهتر است انسان این فرصت

بسیار کم را در حرم امام حسین (علیه السلام) و حضرت اباالفضل (علیه السلام) باشد و زیارت کند.

همچنین این آبی که به نـام نهر فرات است، درست نیست. چون زمین کربلاـ رملی است و آب جای خودش را عوض می کند و این نهر فعلی بسیار آلوده و مضر است.

تمام آب کربلا و نجف از رود فرات است و برای ثواب غسل با این آب می توان از آب شیر استفاده کرد.

البته دو مقام دیگر هست که شـهرت بیشتری دارد. یکی مقام صاحب الزمان (عـج) که مشـهور است کسانی در این جا خدمت امام زمان (عج) رسیده اند.

یکی هم مقـام و بـاغ امـام صـادق (علیه السـلام) که معروف است امام صادق (علیه السـلام) هر وقت برای زیارت جـدّشان می آمدند در این جا توقف کرده و استراحت می کردند.

زيارت وداع امام حسين (عليه السلام)

اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا مَولاىَ، اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا حُجَةَ اللهِ، اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا صَفوَةَ اللهِ، اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا خالِصَةَ اللهِ، اَلسّلامُ عَلَيكَ يَا قَتِيلَ الظَّماءِ، اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا غَرِيبَ الغُرَباءِ، اَلسَّلامُ عَلَيكَ سَلامَ مِوَدِّعٍ لاسَئِمٍ وَ لا قالٍ، فَاِن اَمضِ فَلا عَن مَلالَهٍ، وَ اِن اَقِم فَلا عَن سُوءِ ظَنٍ بِما وَعَدَ اللهُ الصابِرينَ، لا جَعَلَهُ اللهُ آخِرَ العَهدِ مِنّى لِزِيارَتِكَ، وَ رَزَقَنِىَ اللهُ العَودَ اِلى مَشهَدِكَ، وَ المَقامَ بِفِنائِكَ، وَ القِيامَ فِى حَرَمِكَ، وَ اِيّاهُ اَسئَلُ اَن يَسعَدَنى بِكُم، وَ يَجعَلَنِى مَعَكُم فِى الدُّنيا وَ الآخِرَهِ.

زيارت وداع ديگر

چون خواهى وداع كنى آن حضرت را، بايست در نزد سر و گريه كن و بگو:

السَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلاىَ سَلامَ مُوَدِّعٍ لا قالٍ وَلا سَئِمٍ، فَانْ انْصَرِفْ فَلا عَنْ مَلالَهٍ، وَانْ اقِمْ فَلا عَنْ سُوْءِ ظَنٍّ بِما وَعَدَ اللَّهُ الصَّابِرينَ، يا مَوْلاىَ لا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنّى لِزِيارَتِكَ، وَرَزَقَنِىَ الْعَوْدَ الَيْكَ، وَالْمُقامَ فى حَرَمِكَ، وَالْكَوْنَ فى مَشْهَدِكَ، آمينَ رَبَّ الْعالَمينَ.

ببوس ضريح را و بدن خود را بر آن بمال به درستى كه اين كار باعث امان و حرز تو است و طورى بيرون برو از نزد آن حضرت كه رويت به جانب قبر باشد و پشت بر او مكن و بگو: السَّلامُ عَلَيْكَ يا بابَ الْمَقامِ، السَّلامُ عَلَيْكَ

یا شَریکَ الْقُرْآنِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّهَ الْخِصام، السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَفینَهَ النَّجاهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا مَلائِکَهَ رَبِّیَ الْمُقیمینَ فی هذَا الْحَرَمِ، السَّلامُ عَلَیْکَ اَبَداً ما بَقیتُ وَبَقِیَ اللَّیْلُ وَالنَّهارُ.

و بگو: اِنّا لِلّهِ وَاِنّا اِلَیْهِ راجِعُونَ وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّهَ اِلّا بِاللّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ.

زیارت وداع حضرت ابا الفضل (علیه السلام)

چون خواهی وداع کنی آن حضرت را، برو نزد قبر شریف و بگو این زیارت وداع را که در روایت ابُو حمزه ثمالی است و علماء نیز ذکر کرده اند:

اسْتَوْدِعُکَ اللّهَ وَاسْتَرْعیکَ وَاقْرَأُ عَلَیْکَ السَّلامَ، آمَنّا بِاللّهِ وَبِرَسُولِهِ وَبِکِتابِهِ وَبِما جاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ اللّهِ، اللهُمَّ فَاکْتُبْنا مَعَ الشّاهِدینَ، اللهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتی قَبْرَ ابْنِ اخی رَسُولِکَ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَارْزُقْنی زِیارَتَهُ ابَداً ما ابْقَیْتَنی، وَاحْشُرْنی مَعَهُ وَمَعَ آبائِهِ فِی الجِنانِ، وَعَرِّفْ بَیْنی وَبَیْنَهُ وَبَیْنَ رَسُولِکَ وَاوْلِیآئِکَ، اللهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَتَوَفَّنی عَلَی الْإیمانِ بِکَ، وَالتَّصْدیقِ بِرَسُولِکَ، وَالْوِلایَهِ لِعَلِیِّ بْنِ ابی طالِبٍ وَالْأَئِمَّهِ مِنْ وُلْدِهِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ، وَالْبَرآءَهِ مِنْ عَدُوِّهِمْ، فَانّی قَدْ رَضیتُ یا رَبّی بِذلِکَ، وَصَلَّی اللّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

آن گاه برای خود و پدر و مادر خویش و مؤمنین و مسلمین دعا کن.

کاظمین

چکیده

- پیدایش کاظمین (قبرستان بغداد)
- شخصیت حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام)
- کرامات امام کاظم (علیه السلام) (عنایت به سفیر انگلستان)
- شخصیت حضرت جواد الائمه (علیه السلام)
- معجزات و کرامات حضرت جواد (علیه السلام)(عنایت به اباصلت در زندان)
- مدفونین در جوار ائمه کاظمین(علیه السلام) (شیخ مفید، خواجه نصیر الدین طوسی، جعفربن محمد بن قولویه، سید رضی و مرتضی)
- اماکن بغداد (مسجد براثا، مرقد مرحوم کلینی، نواب اربعه، سلمان فارسی، ایوان مدائن)

قال الرضا (علیه السلام): مَن زار اَبی بِبغداد کَمَن زارَ قبرَ رسول الله (ص) وَ قبرَ امیرالمؤمنین(علیه السلام)(۱)

ای کوی توکعبه مراد ادرکنا بر درگه تو به صد امید آمده ایم

و ی هر دل غمگین ز تو شاد ادرکنا وی مظهر جود حق جواد ادرکنا

۱- جامع الاخبار، فصل ۱۵، ص۳۳

پیدایش کاظمین

کـاظمین متصـل به شـهر بغـداد پـایتخت کشور عراق است که در ابتـدا قبرسـتان بغـداد بود و پس از شـهادت امـام کاظم (علیه السـلام) که حضـرت را در این قبرسـتان دفن نمودند معروف به قبرسـتان قریش شد و بعد از این که امام جواد (علیه السلام) را هم در همان قبرسـتان دفن نمودند مشهور به کاظمین شد و کم کم مردم بخاطر علاقه به این دو امام بزرگوار اطراف حرم خانه ساختند و تبدیل به شهر شد.

شخصیت حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام)

امام کاظم (علیه السلام) در هفتم صفر سال ۱۲۸ هجری قمری در سـرزمین ابواء محلی بین مکه و مدینه به دنیا آمدند و در ۲۰ سالگی به امامت رسـیدند. حضـرت موسـی بن جعفر (علیه السـلام) آن آقایی هستند که عابدترین و صالح ترین فرد زمان خود بودند. حضرت در تمام ۱۴ سالی که در زندان های مختلف هارون الرشید زندانی بودند، مشغول نماز و عبادت بودند و هارون به هر کـدام از زنـدان بانـان که می گفت امام را به شـهادت برساننـد حاضـر به این کار نمی شدنـد و می گفتنـد ما از امام جز عبادت و خوبی چیزی ندیده ایم تا اینکه سـندی ابن شاهک یهودی دسـتور هارون را اجرا کرد و در ۲۵ رجب سال ۱۸۳ و در سن ۵۵ سالگی، پس از ۳۵ سال امامت حضرت را در زندان با سمّ هارون به شهادت رساند. در فضیلت زیارت ایشان از فرزند

بزرگوارش علی بن موسی الرضا (علیه السلام) روایت شده که فرمودند:کسی که قبر پدرم را در بغداد زیارت کند مانند آن است که قبر پیامبر اکرم (ص) و حضرت علی (علیه السلام) را زیارت کرده است.

کرامات امام کاظم (علیه السلام)

پدر بزرگوارم حضرت حجت الاسلام و المسلمین رجائی خراسانی می فرمودند: فردی به نام حاج موسی راننده سفیر انگلستان در بغداد نقل کرده است:

همسر سفیر مرا طلبید و گفت: شوهرم از انگلستان آمده و در فرودگاه است بیا با هم دنبالش برویم. وقتی به فرودگاه رسیدیم سفیر انگلستان دید همسرش بسیار گریه کرده و چشمانش از شدت گریه قرمز شده است. سفیر ناراحت شد و علت گریه او را پرسید، خانم گفت: مسأله ای نیست، اما ما چند سال است با هم ازدواج کرده ایم ولی من فرزندی ندارم، اگر فرزندی می داشتیم او به استقبالت می آمد و من الآن بی کس و تنها نبودم. حاج موسی می گوید: من به آن ها گفتم شما عقیده ندارید و گرنه ما در این شهر باب الحوائجی داریم که همه برای گرفتاری ها و حوائجشان به دارالشفای ایشان می آیند، سفیر به من گفت حاج موسی تو شاهد باش که اگر حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) به من عنایتی کند تا خداوند پسری به من دهد من در حضور تو مسلمان می شوم بلافاصله همسرش گفت من هم مسلمان می شوم، بعد هم هر دو گریه کردند و قضیه گذشت.

بعد از مدتی سفیر مرا طلبید، موضوع را پرسیدم، گفت بیا داخل خانه، وقتی وارد منزل شدم دیدم سجاده ای پهن کردند و هر دو لباس سفید پوشیده اند، تعجب کردم گفتم چه شده است؟ گفت: برای مسلمان شدن باید چه کار کنیم؟ گفتم چطور؟ گفت همسرم حامله است و دکترها تشخیص داده اند بچه مان پسر است. حاج موسی می گوید: احکام اسلام را به آن ها یاد دادم و بعد هم شهادتین گفتند و مسلمان شدند. بعد مدتی بچه به دنیا آمد و آن ها هم نام او را همنام حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) گذاشتند.

مطالب تکمیلی

* جریان صفوان جمّال و کرایه شترهایش به هارون

* همچنین به فردی به نام زیاد که برای دستگاه جور کار می کرد و علّت آن را عیال وار بودن بیان کرد فرمودند: اگر از بلندی به زمین بیفتم به طوری که قطعه قطعه شوم برایم بهتر است از اینکه برای یکی از این ها کاری انجام دهم یا بر فرش آن ها قدم بگذارم. (و لا تعاونوا علی الاسم و العدوان).

* هارون بارها به حضرت می گفت از من فدک را بخواهید تا به شما برگردانم، حضرت فرمودند اگر حدود فدک را بگویم پس نخواهی داد. بعد از اینکه بسیار اصرار کرد، حضرت فرمودند: حد اول آن عدن است حد دوم آن سمرقند است حد سوم آن آفریقاست و حد چهارم آن سیف البحر (پایین شهر حلب) است. وقتی هارون این کلام را شنید گفت دیگر برای ما چیزی باقی نماند. حضرت فرمودند: من که گفتم اگر بگویم نخواهی داد. از این جا بود که نقشه قتل امام را کشید.

* دیدن هیبت امام در طواف که مردم برای هارون اعتنایی نکردند اما خود به خود برای امام کوچه باز کردند.

* مناظره با هارون نزد قبر پیغمبر در مورد دادن دختر به حضرت.

شخصیت حضرت جواد الائمه (علیه السلام)

حضرت جواد الائمه (علیه السلام) در دهم ماه رجب سال ۱۹۵ هجری قمری در مدینه چشم به جهان گشودند. امام جواد (علیه السلام) مانند پدران و اجداد خویش فردی با فضلیت و کرامت بودند و گرچه در سن ۸ سالگی به امامت رسیدند اما به تمام سؤالات مردم پاسخ می دادند.

حضرت جواد (علیه السلام) معروف به مولود پرخیر و برکت هستند و زمانی که ایشان به دنیا آمدند حضرت رضا (علیه السلام) سه روز مردم مدینه را ولیمه دادند و این عمل بخاطر این بود که حضرت رضا (علیه السلام) تا حدود سن ۵۰ سالگی فرزندی نداشتند که جانشین ایشان شود لذا دشمنان طعنه می زدند و شیعیان هم از این طعنه ها ناراحت بودند، تا اینکه خداوند متعال حضرت جواد (علیه السلام) را به حضرت رضا (علیه السلام) عنایت کرد و به این وسیله حرف های دشمنان پیایان یافت و دل شیعیان و حضرت رضا (علیه السلام) بسیار شاد شد.

معجزات و کرامات حضرت جواد (علیه السلام)

اباصلت هروی خادم حضرت رضا (علیه السلام) و از اصحاب سرِّ حضرت بود. بعد از شهادت امام، مأمون او را طلبید و گفت باید اسرار امام رضا

(علیه السلام) را به من بگویی، این که چه کسانی به حضرت نامه می دادند و حضرت جواب نامه چه کسانی را می دادند و حتی این که چه اذکاری می گفتند و چه می کردند، اباصلت حاضر به پاسخ گویی نشد، هر چه مأمون اصرار کرد نگفت. مأمون دستور داد اباصلت را زندانی کنند. هر هفته او را می طلبید و صد ضربه شلاق می زد ولی اباصلت تحمل می کرد و اسرار حضرت را بیان نمی کرد.

هر که را اسرار حق آموختند مهر کردند و دهانش دوختند

تا این که بعد از ۲ سال دلش گرفت، یادش آمد حضرت رضا (علیه السلام) به او فرموده بودند: در گرفتاری هایت به فرزندم جواد الائمه (علیه السلام) متوسل شو. شب جمعه ای بود که متوسل به ابن الرضا جواد الائمه (علیه السلام) شد، در حال گریه و ناله بود که ناگهان نوری در زندان پیدا شد، دید حضرت به دیدنش آمدند. شروع کرد به گلایه کردن، گفت: آقا من غلام پدر شما بودم الآن ۲ سال است در زندان مأمونم چرا به من سری نمی زنید؟ حضرت فرمودند: تا امشب کی به من متوسل شدی؟

[گر گدا کاهل بود تقصیر صاحبخانه چیست؟]

بعد فرمودند: چشمت را ببند دستت را بده؛ همین که چشم باز کردم دیدم در هرات نزد خانواده ام هستم.

مدفونین در جوار ائمه کاظمین (علیه السلام)

آرامگاه شیخ مفید

عبد الله بن محمد بن نعمان بن عبد السلام بغدادی معروف به شیخ مفید است که این لقب را حضرت بقیه الله (عج) به او دادند. تألیفات ایشان بیش از ۱۷۴ عنوان کتاب است. شیخ مفید از بزرگان علمای شیعه است که تألیفات بسیاری هم دارد. ایشان در سن ۷۵ سالگی از دنیا رفت و در پایین پای حضرت جواد (علیه السلام) دفن گردید. بالای قبر شیخ اشعاری منسوب به امام زمان (عج) وجود دارد که حضرت در رثای او سروده اند و با انگشت مبارک بر روی قبرش نوشته اند.

لا صوّت الناعی بفقدک انّه   یوم علی آل الرسول عظیم

آرامگاه خواجه نصیر الدین طوسی

او از بزرگان علمای شیعه و از مفاخر حکما و منجّمین امامیه است. تدبیر او در جلب توجه مغولان سبب شد شهرهای مقدس شیعه و شیعیان و فرهنگ و کتب ارزشمند شیعه از گزند حوادث فتنه مغول در امان بمانند.

هنگام وفات وصیت کرد او را در حرم کاظمین (علیه السلام) دفن کنند و این آیه شریفه را بنویسند «وَ کَلبُهُم باسِطٌ ذِراعَیه بِالوَصید» و در واقع خود را سگ آستان آن دو امام نامید.

آرامگاه جعفر بن محمد بن قولویه

ایشان استاد شیخ مفید است و در ابتدا در قم زندگی می کرد. در سال ۳۳۷ هجری وقتی قرامطه حجرالاسود را دزدیدند و به کوفه آوردند، قبل موسم حج و در روز معینی قرار شد در مراسم خاصی سنگ در گوشه کعبه نصب شود. این عالم بزرگوار چون می دانست کسی جز امام عصر (عج) نمی توانند این کار را بکنند از قم راهی مکه شد تا خدمت حضرت برسد اما در بغداد شدیداً مریض شد و نتوانست خدمت حضرت برسد لذا فردی به نام ابن هشام را همراه نامه ای به این مراسم فرستاد. در تشرف ابن هشام حضرت به او فرمودند به محمد بن جعفر بگو تا سی سال دیگر زنده خواهد ماند و همین طور هم شد و در سال ۳۶۷ هجری از دنیا رفت و در حرم کاظمین (علیه السلام) دفن شد. قبر وی نزدیک قبر شیخ مفید است.

آرامگاه سید رضی و سید مرتضی

سید رضی: محمد بن حسین موسوی بغدادی ملقب به سید رضی و از عالمان بزرگ شیعه است و تألیفات بسیاری دارد که مهمترین آن جمع آوری نهج البلاغه امیرالمؤمنین (علیه السلام) است. قبر ایشان در کوچه ای نزدیک بازاری است که مقبره سید مرتضی در آن واقع است.

شبی شیخ مفید در عالم خواب فاطمه زهرا (س) را دید که حضرت دست امام حسن و امام حسین (علیه السلام) را در حالی که دو کودک هستند گرفته اند و نزد شیخ آوردند و فرمودند:

«یا شیخ علّمهما الفقه» یعنی ای شیخ به این دو کودک علم فقه بیاموز. از خواب که بیدار شد بسیار شگفت زده بود. صبح روز بعد در حالی که مشغول تدریس بود مادر سید رضی و سید مرتضی دست دو کودک خود را گرفته و نزد شیخ آورد و همان جمله حضرت زهرا (س) را تکرار کرد. شیخ با دیدن این صحنه منقلب شد و گریه کرد و خوابش را تعریف نمود و شخصاً مسؤلیت تعلیم و تربیت آن ها را بر عهده گرفت. نسب این دو کودک از جانب پدر به حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) و از ناحیه مادر به امام سجاد (علیه السلام) می رسد.

سید مرتضی: ابوالقاسم علی بن حسین موسوی بغدادی ملقب به علم الهدی از بزرگان علمای شیه است و علمایی مثل شیخ طوسی و نجاشی در محضر ایشان شاگردی کرده اند. مرقد سید مرتضی در خانه وی می باشد که اکنون در بازار منتهی به باب القبله است. سید مرتضی از لحاظ علمی آن قدر پیشرفت کرد تا جایی که مستشکل رسمی درس شیخ مفید شد. یک مرتبه که در مسأله ای با استاد خویش بسیار اشکال و جواب کردند و به نتیجه نرسیدند، تصمیم گرفتند مسأله را در نامه ای بنویسند و در ضریح مطهر امیرالمؤمنین (علیه السلام) بیندازند و از حضرت جواب بخواهند. فردا که ضریح را گشودند نامه ای یافتند که در آن نوشته بود: «الحق مع ولدی و الشیخ معتمدی» یعنی حق با فرزندم سید مرتضی است ولی شیخ هم فردی مورد اعتماد و اطمینان ما است.

زیارت ورودی حرم کاظمین (علیه السلام)

زیارت مشترکه امام کاظم و امام جواد علیهما السلام

قسم دویّم از زیارت مشترکه: زیارتی است که با آن هر دو امام علیهما السلام زیارت می شوند و آن چنان است که شیخ مفید و شهید و محمّد بن المشهدی ذکر کرده اند که در زیارت آن دو بزرگوار می ایستی نزد ضریح مطهّر و می گوئی:

السَّلامُ عَلَيْكُما يا وَلِيَّىِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكُما يا حُجَّتَىِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكُما يا نُورَىِ اللَّهِ فى ظُلُماتِ الْأَرْضِ، اشْهَدُ انَّكُما قَدْ بَلَّغْتُما عَنِ اللَّهِ ما حَمَّلَكُما، وَحَفِظْتُما مَا اسْتُوْدِعْتُما، وَحَلَّلْتُما حَلالَ اللَّهِ، وَحَرَّمْتُما حَرامَ اللَّهِ، وَاقَمْتُما حُدُودَ اللَّهِ، وَتَلَوْتُما كِتابَ اللَّهِ، وَصَبَرْتُما عَلَى الْأَذى فى جَنْبِ اللَّهِ مُحْتَسِبَيْنِ حَتّى أَتاكُمَا الْيَقينُ، ابْرَأُ الَى اللَّهِ مِنْ اعْدائِكُما، وَاتَقَرَّبُ الَى اللَّهِ بِوِلايَتِكُما، اتَيْتُكُما زائِراً عارِفاً بِحَقِّكُما، مُوالِياً لِأَوْلِيآئِكُما، مُعادِياً لِأَعْدآئِكُما، مُسْتَبْصِراً بِالْهُدَى الَّذى انْتُما عَلَيْهِ، عارِفاً بِضَلالَهِ مَنْ خالَفَكُما، فَاشْفَعا لى عِنْدَ رَبِّكُما، فَانَّ لَكُما عِنْدَ اللَّهِ جاهاً عَظيماً وَمَقاماً مَحْمُوداً.

توسل به حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام)

هر کجا مرغ اسیری ز غم آزاد کنید مُرد اگر کنج قفس طائر بشکسته پری چون به زندان به ملاقاتی محبوس روید پسرش نیست که تا گریه کند بر پدرش نگذارید که معصومه خبردار شود

قفسش برده به باغی و دلش شاد کنید یاد از مردن زندانی بغداد کنید از عزیز دل زهرا و علی یاد کنید پس شما گریه بر آن خسرو ناشاد کنید رحم، بر حال دل دختر نا شاد کنید

در تمام زندان ها می گفت: خدا ممنونتم گوشه خلوتی دادی تا تو را عبادت کنم. اما خدا لعنتش کند سندی بن شاهک یهودی در این زندان آخر آن قدر به آقا ظلم کرد، آن قدر تازیانه زد که دیگر لحن مناجات آقا عوض شد. سر به دیوار زندان می گذاشت و صدا می زد: «یَا مُخَلِّصَ الشَّجَرِ مِنْ بَيْنِ رَمْلٍ وَ طِين» ای خدایی که درخت را از میان آب و گل نجات می دهی؛ [یعنی زندان من مرطوب و نمناک است]، «يَا مُخَلِّصَ الْوَلَدِ مِنْ بَيْنِ مَشِيمَةٍ وَ رَحِم» و ای خدایی که طفل را از تاریکی های رحم مادر نجات می دهی [یعنی زندان من تاریک است] خدایا دیگر خلاصم کن. یک روز هم به شیعیان خبر دادند می خواهند امام را از زندان آزاد کنند. همه ی شیعیان جلوی زندان آمدند، یکی می گوید اگر امام را ببینم دستش را می بوسم، یکی می گوید به قدمهایش می افتم، یکی می گوید حاجتم را می طلبم، اما یک وقت ببینند درب زندان باز شد، چهار نفر اطراف یک تخته ای را گرفتند، یکی هم صدا می زند: هذا امام الرفضه.

توسل به جواد الائمه (علیه السلام)

خون شـد از غم دل خـدا جویم می فشانم سـرشک و می گویم خسـته و دل شکسـته و زارم جز به کویت کجا پناه آرم ای که روح عبـادتی مـا را جـان زهرا عنـایتی ما را رو به سوی تو می کنیم امروز گفتگوی تو می کنیم امروز تشـنه ام بر من آبی ده به فقیر درت جــوابی ده همســـرت کرد نـــا مراد تـــو را ای کــه خوانـــده خـــدا جـــواد تـــو را

درد بسـیار و نیست دارویم یاجواد الائمه (ع) ادرکنی گره افتاده ست در کارم یاجواد الائمه (ع) ادرکنی عذر خواه قیامتی ما را یـاجواد الائـمه (ع) ادرکنی یـاد کوی تو می کنیم امروز یاجواد الائمه (ع) ادرکنی گنهم را ثوابی ده یاجواد الائمه (ع) ادرکنی ساخت مسموم از عناد تو را یاجواد الائمه (ع) ادرکنی

دو تا از امامان ما عمرشان مثل عمر گل کوتاه بود، یکی امام عسـکری (علیه السـلام) پدر امام زمان (عج)، یکی هم دسـته گل امام رضا (علیه السـلام)، جواد الائمه (علیه السـلام). هر مردی اگر مشکلی دارد می گوید: برم خانه با همسرم در میان بگذارم. امـا قربـان جواد الائمه (علیه السـلام) که در خانه خودش هم غریب است. داخل حجره در بسـته صـدا می زد: ام فضل مگر من همسر بدی برای تو بودم، ام فضل جگرم از تشنگی می سوزد.

خبیث دستور داد کنیزها پشت درب حجره بروید، کف بزنید، هلهله کنید تا ناله ابن الرضا (علیه السلام) را کسی نشنود. یکی از کنیزها دلش به حال آقا سوخت، آمد ظرف آبی برای آقا ببرد، اما آن نانجیب ظرف را گرفت و به زمین زد گفت: بگذار جواد الائمه (علیه السلام) با لب تشنه جان دهد.

کاش به همین اکتفا می کرد، بعد این که آقا را مسموم کرد و به شهادت رساند، دستور داد بدن حضرت را روی پشت بام ببرند و مقابل آفتاب سوزان بگذارند.

سه بدن بود سه شبانه روز روی زمین ماند، یکی بدن آقا موسی بن جعفر (علیه السلام) که سه شبانه روز روی جسر بغداد ماند. یکی هم بدن آقا جواد الائمه (علیه السلام) که سه شبانه روز روی پشت بام، یکی هم بدن آقا اباعبدالله الحسین (علیه السلام) که سه شبانه روز روی خاک گرم کربلا ماند. آن بدنی که وقتی خواهرش زینب آمد بدن را نشناخت. صدا زد: آیا تو برادر منی؟ آیا تو حسین زینبی؟

اماکن بغداد

مسجد براثا

یکی از اماکن مهم شهر بغداد مسجد براثا است که بین راه بغداد و کاظمین واقع شده است. مرحوم علامه مجلسی برای این مسجد ویژگی هایی را ذکر کرده اند(۱):

۱- امیرالمؤمنین و امام حسن و امام حسین (علیه السلام) هنگام مراجعت از جنگ با خوارج به مدت چهار روز در این مسجد توقف کردند و در آن نماز خواندند.

۲- طبق برخی روایات یکی از موارد رد الشمس (بازگشت خورشید) برای امیرالمؤمنین (علیه السلام) در این مکان صورت گرفته است (۲).

۳- راهبی به نام حباب سال های زیادی در صومعه اش منتظر قدوم مبارک علی (علیه السلام) بود تا وصی پیغمبر آخرالزمان معجزاتی برای او نمایان کند و امیرالمؤمنین (علیه السلام) چند معجزه انجام دادند:

الف- مردم منطقه هر چاهی می کندند شور و بد مزه بود اما علی (علیه السلام) چشمه ای را از زیر سنگی جاری کرد که به برکت حضرت از عسل شیرین تر بود و فرمود این همان چشمه ای است که برای مریم (س) ظاهر گردید.

۱- برای مطالعه بیشتر ر.ک: بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج ۹۹، ص: ۲۸و۲۹

۲- بحار الانوار، ج ۴۱، ص ۱۷۳

ب- حضرت در نزدیکی آن چشمه سنگ سفیدی را از زیر خاک بیرون آوردند و فرمودند: حضرت مریم (س)، عیسی (علیه السلام) را از دوش خود گرفت و بر این سنگ گذاشت و در این مکان به نماز ایستاد.

ج- حضرت، محل زندگی مریم (س) و محلی که پیامبران گذشته در آن نماز خوانده بودند را نشان داد.

با مشاهده این معجزات راهب مسیحی مسلمان شد و بقیه عمر خود را در محضر حضرت گذراند. حضرت از تأسیس شهری در کنار این مکان خبر دادند که جباران در آن زیاد باشند و بلا و فتنه در آن بزرگ باشد. حضرت دستور دادند در جایگاه صومعه مرد نصرانی مسجدی بنا شود. شخصی به نام براثا امر بناء این مسجد را بر عهده گرفت و مسجد به نام وی نامگذاری شد.

آرامگاه نواب خاص حضرت مهدی (عج)

حضرت ولی عصر (عج) در طول غیبت صغری، از سال ۲۶۰ تا **۳۲۹** هجری قمری چهار سفیر و نائب خاص داشتند که به نواب اربعه معروفند و قبور همه آن ها در شهر بغداد است. اسامی آن ها به ترتیب عبارت است از:

عثمان بن سعید عَمروی، محمد بن عثمان، حسین بن روح نوبختی، علی بن محمد سَمُری. این شخصیت ها به درجه ای از اعتماد و وفای به عهد رسیده بودند که از میان هزاران عالم و دانشمند و افراد عادی به نمایندگی حضرت صاحب الامر (عج) نائل شدند.

آرامگاه شیخ محمد بن یعقوب کلینی

ثقه الاسلام کلینی از بزرگ ترین محدثان و روایت نگاران شیعه به شمار می رود. ایشان معاصر با نواب اربعه امام زمان (عج) بوده و مهمترین تألیف او کتاب شریف کافی است که یکی از کتب اربعه حدیثی شیعه است. کار نوشتن این کتاب بیست سال طول کشید و در بغداد به اتمام رسید. ایشان در سال ۳۲۹ وفات کرد و در باب الکوفه بغداد در مسجد صفوی مشهور به تکیه مولوی خانه دفن شد.

آرامگاه سلمان فارسی

سلمان فارسی آن صحابی بزرگ رسول خدا (ص)، فردی از روستاهای ایران بود که با شنیدن ندای اسلام به مدینه هجرت کرد و مسلمان شد و توانست به مقامات عالیه ای برسد تا جایی که پیامبر (ص) فرمودند: «سلمانُ منّا اهلَ البیت» و به سلمان محمدی شهرت یافت. ایشان در زمان خلافت علی (علیه السلام) دو سال استاندار شهر مدائن بود. او در سال ۳۶ یا ۳۷ وفات یافت و علی (علیه السلام) با طیّ الارض از مدینه برای غسل و کفن و تدفین او حاضر شدند. آرامگاه او در چهل کیلومتری بغداد در شهرکی معروف به «سلمان پاک» قرار دارد. در کنار مرقد سلمان سه آرامگاه دیگر وجود دارد: طاهربن زین العابدین (علیه السلام)، جابر بن عبد الله انصاری (اولین زائر قبر حسین (علیه السلام)) و حذیفه بن یمان (صحابی پیامبر (ص)

و علی (علیه السلام)). همچنین ایوان مدائن (طاق کسری) در فاصله کوتاهی از آرامگاه سلمان قرار دارد.

سامرا

چکیده

- سامرا مدفن پنج بزرگ
- شخصیت امام هادی (علیه السلام) و پیدایش سامرا
- معجزات و کرامات امام هادی (علیه السلام)
- معجزات و کرامات حضرت
- شخصیت امام حسن عسکری (علیه السلام)
- معجزات و کرامات حضرت عسکری (علیه السلام)
- سرداب امام زمان (عج)

سامرا مدفن پنج بزرگ

سامرا شهری است که منسوب به امام عصر ارواحنا فداه است. شهری که محل تولد و خانه حضرت و سرداب عبادت آن بزرگوار و پدر و جدّ ایشان است. حرمی که متبرک به پنج بدن پاک و مطهّر است.

- امام هادی (علیه السلام)
- امام عسکری (علیه السلام)
- حضرت نرجس خاتون مادر امام زمان (عج)

جناب سوسن همسر امام هادی (علیه السلام) و مادر امام حسن عسکری (علیه السلام) جدّه امام عصر (عج)

• حکیمه خاتون دختر امام جواد (علیه السلام) و عمه حضرت ولی امر (عج).

شخصیت امام هادی (علیه السلام) و پیدایش سامرا

امام هادی (علیه السلام) در نیمه ذی حجه سال ۲۱۲ در صِریا در اطراف مدینه به دنیا آمدند. حضرت در سن هشت سالگی که پدر بزرگوارشان به شهادت رسیدند زمام امور را به دست گرفتند. پس از سیزده سال امامت، خلفای عباسی با همان نقشه ای که از هارون شروع شد و به اجبار حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) را به بغداد بردند، امام هادی (علیه السلام) را از مدینه به سامرا آوردند. آن ها امام (علیه السلام) را در این عسکر و پادگان نظامی تحت نظر گرفتند. لذا سامرا از ابتدا به صورت شهر نبود بلکه یک پادگان نظامی و محل استقرار لشکریان بود.

امام (علیه السلام) پس از بیست سال و اندی که در سامرا بودند به دست معتز ملعون در سوم رجب سال ۲۵۴ و در سن ۴۲ سالگی، پس از ۳۳ سال امامت به شهادت رسیدند.

* در ۶ سالگی که متوکل امام جواد را به بغداد احضار کرد، فردی را به مدینه فرستاد تا معلمی غیر شیعی و دشمن اهل بیت برای امام هادی بگیرد تا ... در باب ادبیات و قرآن استاد تر از او ندیدم.

معجزات و کرامات امام هادی (علیه السلام)

سجایای اخلاقی حضرت آن قدر زیاد است که حتی دشمن هم اقرار به آن دارد. روزی متوکل عباسی مریض شد و پزشکان نتوانستند او را مداوا کنند، مادر متوکل فردی را درِ خانه امام فرستاد تا از حضرت دارویی بگیرد، حضرت دارویی دادند که باعث معالجه متوکل شد.(۱)

امام (علیه السلام) حتی نسبت به دشمن خود رأفت و مهربانی دارند، خوشا به حال شما که شیعه و محب حضرت هستید.

یکی از معجزات حضرت آن است که در زمان متوکل زنی ادعا کرد که من زینب کبری دختر فاطمه زهرا (س) هستم. متوکل گفت تو که جوانی چطور ممکن است؟ گفت: پیامبر دستی به سرم کشیدند که هر چهل سال جوانی من عود می کند. متوکل بزرگان آل ابوطالب را جمع کرد، همه گفتند دروغ می گوید، زن نپذیرفت و متوکل هم گفت باید دلیل بیاورید. گفتند: از امام هادی (علیه السلام) بپرسیم، وقتی جریان را به حضرت گفتند، امام (علیه السلام) فرمودند: دروغ می گوید. متوکل گفت: دلیل شما چیست؟ امام فرمودند: گوشتِ فرزندانِ فاطمه (س) بر درندگان حرام است. اگر راست می گوید، او را داخل قفس شیرها بیاندازید(۲). زن کذّاب از ترس گفت: امام (علیه السلام) می خواهد مرا بکشد. برخی گفتند: چرا خود امام (علیه السلام) نمی رود؟ حضرت فرمودند: مانعی ندارد. همین که حضرت

۱- منتهی الامال ج ۲، معجزات امام هادی (ع)

۲- توضیح این نکته لازم است که همان طور که حضرت رضا (ع) در جواب چنین ادعایی از جانب برادرشان زید فرمودند؛ مقصود فرزندان بلاواسطه حضرت زهرا (س) است.

وارد مکان شیرها شدند، شیرها دور حضرت را گرفتند و برای خضوع و ادب سرِ خود را به زمین پیشِ حضرت می مالیدند، حضرت دست بر سر آن ها می کشیدند و با آنها صحبت می کردند.

اطرافیان متوکل این وضع را به صلاح متوکل ندیدند و گفتند: هر چه سریع تر امام (علیه السلام) را بیرون بیاور. حصرت که بیرون آمدند فرمودند: حالا آن زن را به داخل بفرستید. آن زن به وحشت افتاد و زبان به اعتراف گشود و گفت من دختر فلان فقیرم و بخاطر فقر این کار را کردم، متوکل دستور داد او را نزد شیرها بیاندازند اما مادر متوکل او را شفاعت کرد و متوکل هم او را بخشید.(۱)

۱- منتهی الامال ج ۲، ص ۵۲۳، معجزات امام هادی (ع)

مطالب تکمیلی

* دستور دوخت خفتان برای سفر از مدینه به سامرا و جریان مناظره کاتب شیعه با دشمن ولایت

* انتقال حضرت به خان الصعالیك و دلسوزی صالح بن سعید و نشان دادن باغ های بهشتی به او

* آرایش نظامی متوکل و نشان دادن به امام، و نشان دادن حضرت ملائکه مسلح بین زمین و آسمان را به متوکل

* وقتی سعایت کنندگان مانع خدمتگزاری به حضرت شدند، باد پرده را برای حضرت جابجا می کرد.

* ابن سکّیت و تدریس به فرزندان متوکل و سوال متوکل از اینکه آیا فرزندان من نزد تو محبوب ترند یا حسنین، گفت قنبر غلام علی از این دو محبوب تر است. متوکل شکمش را پاره کرد.

* یونس بن یعقوب ۱۰۰ دینار نذر حضرت کرد تا از شرّ مأمون در امان بماند. حضرت فرمودند: اشتباه می کنند کسانی که گمان می کنند ولایت ما به درد غیر شیعیان نمی خورد.

* ابو هاشم جعفری و صحبت به ۷۳ زبان به معجزه حضرت

شخصیت امام حسن عسکری (علیه السلام)

حضرت در هشتم ربیع الثانی سال ۲۳۲ در مدینه به دنیا آمدند. حضرت در سن ۲۲ سالگی پس از شهادت پدر گرامیشان به امامت رسیدند. حضرت پس از ۶ سال امامت در سن ۲۸ سالگی در هشتم ربیع الاول سال ۲۶۰ توسط معتمد عباسی به شهادت رسیدند.

معجزات و کرامات حضرت عسکری (علیه السلام)

یکی از سجایای اخلاقی حضرت آن بود که هیچ گاه کسی را ناامید نمی کردند، روزی در راهی که می رفتند فردی به حضرت رسید و اظهار فقر و نیاز کرد حضرت به او فرمودند دروغ می گویی تو ۲۰۰ درهم در فلان جا مخفی کردی اما روزی که به آن محتاج شوی به آن دست نخواهی یافت، اما در عین حال به غلام خود فرمودند: هرچه پول همراه داریم به این فقیر بده. بعد مدّتی معجزه حضرت محقق شد و آن مرد زمانی که به سراغ پول ها رفت، متوجه شد پسرش مکان پول ها را مطلع شده و آن ها را دزدیده است.(۱)

این درسی است برای ما که در هر صورت کسی را نا امید نکنیم.

مطالب تکمیلی

* محمد شاکری می گوید امام به سجده می رفت من می خوابیدم بلند که می شدم امام هنوز در سجده بود.

۱- منتهی الامال ج ۲، معجزات امام عسکری (ع)

* عنایت به ابو هاشم جعفری (حضرت خودشان ۱۰۰ اشرفی فرستادند و فرمودند هر حاجتی داشتید خجالت نکشید و از ما بخواهید. دوبار قطعه طلایی به او نشان دادند برای مخارجش، درخواست نقره داشتم برای ساخت انگشتر اما فراموش کردم، حضرت یک انگشتر دادند فرمودند نگین و اجرت ساختش را سود کردی)

* لباس نرم در ظاهر و لباس خشن در زیر (هذا لله و هذا لکم).

* جریان دعای باران توسط مسلمانان و نیامدن باران، اما به دعای اسقف مسیحیان باران بارید، حضرت فرمودند مشت فلان راهب را باز کنید...

سرداب امام زمان (عج)

در کنار حرم عسکریین (علیه السلام) مسجد جامعی وجود دارد. در زیر این مسجد سردابی است که محل عبادت سه امام همام یعنی امام عصر (عج) و جدّ و پدر بزرگوارش (علیهم السلام) بوده است. بسیاری از اولیای خدا از جمله سید بن طاووس و علامه بحر العلوم در این مکان مقدس محضر مبارک حضرت صاحب الامر (عج) مشرف شده اند.

علت نامگذاری این مکان به سرداب غیبت آن است که پس از امامت حضرت مهدی (عج) معتمد عباسی عدّه ای را برای دستگیری حضرت به خانه ایشان فرستاد، آن ها وارد سرداب شدند و دیدند سرداب پر از آب است و حضرت روی حصیری بر روی آب در گوشه سرداب نشسته اند. یکی از سربازان نزدیک امام شد و همین که پا در آب گذاشت غرق شد و

او را از آب بیرون کشیدند و نتوانستند به حضرت دست پیدا کنند و از آن پس غیبت صغری و بعد آن غیبت کبرای حضرت آغاز شد.

برخی دشمنان تشیع تهمت می زنند و می گویند: شیعه معتقد است امامشان درون سرداب است و روزی از آن جا بیرون خواهد آمد. حتی برخی می گویند: شیعیان اسبی را خارج سرداب زین کرده اند و هر هفته منتظر ظهور حضرت از درون سرداب اند. غافل از این که شیعه معتقد به امامی است که محصور در مکان نیست و بین مردم و در بازارهای آنان راه می رود و مردم و اعمال ایشان را می بیند و مردم هم او را می بینند اما ایشان را نمی شناسند. (مناسب است در این مکان مقدس آداب و اعمال خاص سرداب انجام شود).

معجزاتی در سرداب

* تشرف مرحوم آیت الله مرعشی نجفی

* تشرف سید مهدی بحر العلوم به نقل از خواهر زاده ایشان سید مرتضی

زیارتنامه مختصر ائمه عسکریین (علیه السلام)

اَلسَّلامُ عَلَيْكُما يا وَلِيَّيِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكُما يا حُجَّتَيِاللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكُما يا نُورَيِ اللَّهِ فِی ظُلُماتِ الْأَرْضِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكُما يا مَنْ بَدا لِلَّهِ فِی شَأْنِكُما، اَتَيْتُكُما زائِراً عارِفاً بِحَقِّكُما، مُعادِياً لِأَعْدآئِكُما، مُوالِياً لِأَوْلِيآئِكُما، مُؤْمِناً بِما آمَنْتُما بِهِ، كافِراً بِما كَفَرْتُما بِهِ، مُحَقِّقاً لِما حَقَّقْتُما، مُبْطِلاً لِما اَبْطَلْتُما، اَسْئَلُ اللَّهَ رَبّی وَرَبَّكُما اَنْ يَجْعَلَ حَظّی مِنْ زِيارَتِكُما الصَّلوه عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاَنْ يَرْزُقَنی مُرافَقَتَكُما فِی الْجِنانِ مَعَ آبائِكُمَا الصّالِحينَ، وَاَسْئَلُهُ اَنْ يُعْتِقَ رَقَبَتی مِنَ النّارِ، وَيَرْزُقَنی شَفاعَتَكُما وَمُصاحَبَتَكُما، وَيُعَرِّفَ بَيْنی وَبَيْنَكُما، وَلا يَسْلُبَنی حُبَّكُما وَحُبَّ آبائِكُمَا الصّالِحينَ، وَ اَنْ لا يَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيارَتِكُما، وَيَحْشُرَنی مَعَكُما فِی الْجَنَّه بِرَحْمَتِهِ، اَللّهُمَ ارْزُقْنی حُبَّهُما، وَتَوَفَّنی عَلی مِلَّتِهِما، اَللَّهُمَّ الْعَنْ ظالِمی آلِ مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ، وَانْتَقِمْ مِنْهُمْ، اَللّهُمَّ الْعَنِ الْأَوَّلينَ مِنْهُمْ وَالْآخِرينَ، وَضاعِفْ عَلَيْهِمُ الْعَذابَ، وَابْلُغْ بِهِمْ وَبِاَشْياعِهِمْ وَمُحِبّيهِمْ وَمُتَّبِعيهِمْ اَسْفَلَ دَرَكٍ مِنَ الْجَحيمِ، اِنَّكَ عَلی كُلِّشَیءٍ قَديرٌ، اَللّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ وَلِيِّكَ وَابْنِ وَلِيِّكَ، وَساجْعَلْ فَرَجَنا مَعَ فَرَجِهِمْ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

احکام نماز مسافر

در شکسته یا تمام بودن نماز در مسجد کوفه و نیز حرم مطهّر اباعبدالله (علیه السلام) میان مراجع تقلید تفاوت نظر وجود دارد لذا نظرات مراجع معظم تقلید به تفصیل بیان می شود.

امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری مسافر می تواند در مسجد کوفه نمازش را تمام بخواند. ولی اگر بخواهد در جاهایی که جزو مسجد نبوده و بعداً اضافه شده نماز بخواند احتیاط مستحب است که شکسته بخواند اگرچه اقوی، صحت تمام است و می تواند در حرم و رواق حضرت سید الشهدا بلکه در مسجد متصل به حرم نماز را تمام بخواند.

آیت الله بهجت مسافر می تواند در مسجد کوفه نمازش را تمام بخواند و احتیاط در این است که نماز را شکسته بخواند. ولی اگر بخواهد در جایی که جز این مساجد نبوده و بعداً اضافه شده نماز بخواند احتیاط واجب آن است که شکسته بخوانند و نیز می تواند در کنار حرم سید الشهدا نماز را تمام بخواند ولی اگر در این مکان ها نماز از او قضا شد بنابر احتیاط واجب شکسته قضا نماید اگرچه در همان مکان باشد.

آیات عظام گلپایگانی و صافی و نوری همدانی مسافر می تواند در مسجد کوفه نماز را تمام بخواند. ولی اگر بخواهد در جایی که جزء مسجد نبوده و بعداً اضافه شده نماز بخواند احتیاط واجب آن است که شکسته بخواند. و نیز می تواند در حائر حضرت سید الشهدا نماز را تمام بخواند، ولی احتیاط واجب آن است که اگر دورتر از اطراف ضریح مقدس نماز بخواند شکسته بجا آورد.

آیات عظام خوئی و تبریزی مسافر می تواند در تمام مسجد کوفه نماز را تمام بخواند و نیز می تواند در حرم حضرت سید الشهداء نماز را تمام بخواند اگر چه دورتر از اطراف ضریح مقدس نماز بخواند.

آیت الله فاضل لنکرانی مسافر مخیّر است در مسجد کوفه نمازش را تمام یا شکسته بخواند و فرقی بین بنا اولیه و آن چه بعد اضافه شده نمی باشد. ونیز می تواند در حرم ورواق حضرت سید الشهدا ء بلکه در مسجد متصل به حرم نماز را تمام یا شکسته بخواند.

آیت الله سیستانی مسافر می تواند در مسجد کوفه بلکه درتمام شهر کوفه نمازش را تمام بخواند و نیز می تواند در حرم حضرت سید الشهدا تا مقدار ۵/۱۱ متر تقریباً از اطراف قبر مقدس نمازش را تمام بخواند.

آیت الله شبیری زنجانی در شهر نجف (یا کوفه) و کربلا تاکید زیادی شده است که مسافر قصد ۱۰ روز کرده و نمازش را تمام بخواند ولی تا قصد اقامت نکرده است ظاهراً مانند سایر شهرها باید نمازش را شکسته بخواند.

آیت الله مکارم شیرازی مسافر مخیر است در مسجد کوفه و حرم حضرت سیدالشهدا نماز را شکسته یا تمام بخواند ولی افضل در این موارد تمام است و فرقی میان این مکان ها در زمان پیغمبر و ائمه هدی (علیهم السلام) و اضافاتی که بعداً به آن ها افزوده شده یا در آینده افزوده می شود نیست.

آیت الله وحید خراسانی مسافر مخیر است در شهر کوفه و حرم حضرت سید الشهداء نمازش را شکسته یا تمام بخواند و تمام خواندن نماز افضل است. هر چند احوط آن است که خارج مسجد کوفه و دورتر از اطراف ضریح مقدس نماز را تمام نخواند.

حکم رفتن جنب و حائض به مسجد و حرم

انسان جنب و زن حائض یا نفساء نمی توانـد در مساجـد توقف کنند ولی می توانند از یک درب داخل و از درب دیگر خارج شونـد. همچنین توقـف در حرم امامـان معصـوم (علیه السـلام) حرام است ولی می توانـد از یـک درب داخـل و از درب دیگر خـارج شود (به جز آیت الله شبیری که همین مقـدار را هم جـایز نمی داننـد). البته حکم اختصاص به اطراف ضـریح دارد ولی رواق هـا و صـحن امامـان و حرم امام زاده ها این حکم را نـدارد. (مرحوم آیت الله فاضل حتی ورود به رواق ها [نه صـحن] را جایز نمی دانند، چه دور باشد چه نزدیک به ضریح).

زن مستحاضه می تواند وارد مسجد کوفه و حرم امامان شود به شرطی که به وظیفه خود درباره وضو و غسل عمل کند.

نماز ائمه علیهم السلام

اشاره

بعد از هر کدام از این نمازها دعایی وارد شده که به جهت اختصار آورده نشده است و مفصل آن در مفاتیح الجنان موجود می باشد.

نماز حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام

حضرت صادق (علیه السلام) فرمودند: هر کس از شما چهار رکعت نماز امیرالمؤمنین (علیه السلام) را بجا آورد از گناهان بیرون آید مانند روزی که از مادر متولّد شده باشد و حاجت های او برآورده شود.در هر رکعت یک مرتبه سوره حمد و پنجاه مرتبه قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را بخواند.

نماز امام حسین (علیه السلام)

چهار رکعت است در هر رکعت سوره فاتحه پنجاه مرتبه و سوره توحید پنجاه مرتبه و در رکوع فاتحه و توحید هر یک ده مرتبه و چون از رکوع سر برداری هر یک را ده مرتبه و همچنین در سجده اُولی و در بین دو سجده و در سجده دوم هر یک ده مرتبه

نماز حضرت کاظم علیه السلام

دو رکعت است در هر رکعت حمد یک مرتبه و توحید دوازده مرتبه

نماز حضرت جواد علیه السلام

دو رکعت است در هر رکعت حمد یکمرتبه و توحید هفتاد مرتبه

نماز حضرت هادی علیه السلام

دو رکعت است در رکعت اوّل سوره ی حمد و یس و در رکعت دویّم سوره حمد و الرَّحْمن

نماز امام حسن عسکری علیه السلام

چهار رکعت است در دو رکعت اوّل بعد از حمد پانزده مرتبه سوره اِذا زُلْزِلَتْ و در دو رکعت دوم بعد از حمد پانزده مرتبه توحید

نماز حضرت صاحب الزّمان عَجَّلَ اللَّهُ تَعالی فَرَجَهُ

دو رکعت است می خوانی در هر رکعت سوره حَمْد را تا اِیَّاکَ نَعْبُدُ وَاِیَّاکَ نَسْتَعین و چون به این آیه رسیدی آن را صد مرتبه می گویی و در مرتبه آخر سوره را تمام می کنی پس قُلْ هُوَ اللَّهُ اَحَد را یک بار می خوانی.

والحمد لله رب العالمین

بهار ۱۳۹۰- حوزه علمیه مشهد مقدس

مهدی رجائی خراسانی

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹